

آزمون ۳ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اثر دانشگاه اصلاح شود، منفکت اصلاح می شود.
(تمام خمینی ارد)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۳/۷/۲۷

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم مرحله اول

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۱۵	۱	۱۵	۱۸ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۵	۱۶	۳۰	۱۱ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۵	۳۱	۵۵	۲۴ دقیقه
۴	علوم اجتماعی	۱۵	۵۶	۷۰	۱۲ دقیقه
۵	عربی، زبان قرآن	۱۵	۷۱	۸۵	۱۵ دقیقه
۶	تاریخ	۱۰	۸۶	۹۵	۸ دقیقه
۷	جغرافیا	۱۰	۹۶	۱۰۵	۸ دقیقه
۸	مطلق و فلسفه	۱۵	۱۰۶	۱۲۰	۱۲ دقیقه
۹	روانشناسی	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۲ دقیقه

وبسایت رسمی سازمان سنجش آموزش کشور
www.sazman.sنجش.gov.ir

۱- در یک کتابخانه فقط کتاب‌های داستانی، علمی و تاریخی متمایزی گردآوری شده است. تعداد کتاب‌های علمی دو برابر تعداد کتاب‌های تاریخی و $\frac{4}{5}$ تعداد کتاب‌های داستانی است. اگر برای انتخاب یک کتاب از این کتابخانه ۶۶ حالت مختلف وجود داشته باشد، به چند طریق می‌توان یک کتاب علمی و یک کتاب داستانی از این کتابخانه انتخاب کرد؟

- (۱) ۲۸۸ (۲) ۳۶۰ (۳) ۵۲۰ (۴) ۷۲۰

۲- ریشه بزرگتر معادله درجه دوم $x(x-7)-3=x$ کدام است؟

- (۱) $3-\sqrt{6}$ (۲) $3+\sqrt{6}$ (۳) $6-\sqrt{3}$ (۴) $6+\sqrt{3}$

۳- یک آزمون شامل ۴ سؤال تشریحی و ۳ سؤال چهارگزینه‌ای است. به چند طریق متمایز می‌توان فقط دو سؤال تشریحی را برای حل انتخاب کرده و در سوالات چهارگزینه‌ای، گزینه‌ای را انتخاب نماییم؟ (انتخاب گزینه در سوالات چهارگزینه‌ای، اجباری است.)

- (۱) ۳۸۴ (۲) ۳۷۲ (۳) ۳۵۶ (۴) ۳۱۸

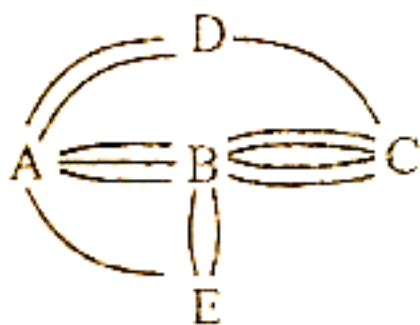
۴- با ارقام ۰، ۲، ۳، ۵، ۶، ۸، ۹ چند عدد چهار رقمی مضرب ۵ و بدون تکرار ارقام، می‌توان ساخت؟

- (۱) ۳۶۰ (۲) ۲۴۰ (۳) ۲۲۰ (۴) ۱۸۰

۵- از بین ۵ دانش‌آموز پایه یازدهم و تعدادی دانش‌آموز پایه دوازدهم، یک تیم ۶ نفره والیبال را به ۱۵۰ حالت مختلف به شرطی می‌توان تشکیل داد که کاپیتان تیم، فرد مشخصی از پایه دوازدهم باشد و به تعداد مساوی از پایه‌های یازدهم و دوازدهم در تیم حضور داشته باشند. به چند طریق می‌توان از بین کل این افراد سه نفر را برای هیئت دانش‌آموزی به گونه‌ای انتخاب کرد که یک نفر مدیر، یک نفر معاون و یک نفر بازرس باشد؟

- (۱) ۷۲۰ (۲) ۹۹۰ (۳) ۱۳۲۰ (۴) ۱۷۱۶

۶- بین ۵ شهر مطابق شکل زیر، راه‌هایی وجود دارد. به چند طریق می‌توان از شهر A به شهر C مسافرت کرد به شرطی که در طول مسافرت، از هر شهر حداکثر یک بار عبور کنیم؟

- (۱) ۲۲ (۲) ۲۵ (۳) ۲۴ (۴) ۲۸

۷- با نقاط روی دو خط موازی مقابل چند مثلث به رأس این نقاط می‌توان ساخت؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۳۰ (۳) ۳۵ (۴) ۴۲

۸- اگر $\frac{P(n-1, 2)}{C(n+1, 4)} = \frac{4}{5}$ باشد مقدار $P(n, n-1) \times C(n, 1)$ کدام است؟

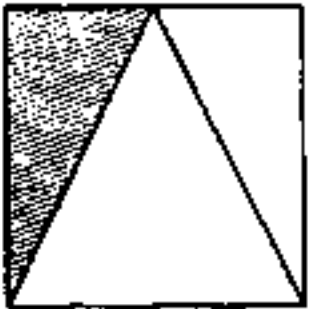
- (۱) ۲۴۰ (۲) ۳۶۰ (۳) ۶۰۰ (۴) ۷۲۰

۹- مهندس طراح یک پاساژ ۶ طبقه در هر طبقه ۷ تا ۹ راهرو و در هر راهرو ۸ تا ۱۰ مغازه طراحی کرده است. اگر قیمت فروش هر مغازه ۴ میلیارد تومان باشد اختلاف درآمد فروش مغازه‌ها در کمترین و بیشترین حالت تعداد مغازه‌ها چند میلیارد تومان است؟

- (۱) ۷۹۰ (۲) ۷۹۴ (۳) ۸۱۲ (۴) ۸۱۶

۱۰- اگر m و n ریشه‌های معادله $x^2 - 2mx + n - m + 1 = 0$ باشند مقدار Δ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) $m+n$ (۳) $m^2 + n^2$ (۴) ۱

- ۱۱- معادله $(x^2 - 2x)^2 - (x^2 - 2x) - 2 = 0$ چند ریشه حقیقی متمایز دارد؟
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ریشه ندارد.
- ۱۲- اگر $x = a$ ریشه مثبت معادله $3x^2 + 2ax - 2 = 0$ باشد ریشه دیگر کدام است؟
 (۱) $-\frac{2\sqrt{2}}{2}$ (۲) $-\frac{2\sqrt{2}}{3}$ (۳) $-\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۴) $-\frac{2\sqrt{2}}{3}$
- ۱۳- حاصل ضرب ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + 2ax + x^2 = 6$ از سه برابر مجموع ریشه‌های آن ۲ واحد بیشتر است. ریشه کوچک‌تر معادله $x^2 + 2\sqrt{3}x + a = 0$ کدام است؟
 (۱) $\sqrt{3} - 1$ (۲) $1 - \sqrt{3}$ (۳) $-(\sqrt{3} + 1)$ (۴) $-2(\sqrt{3} + 1)$
- ۱۴- مطابق شکل زیر، دو رأس پایین یک مربع را به وسط ضلع بالایی مربع وصل کرده‌ایم. اگر مساحت مربع از مساحت مثلث هاشورخورده به اندازه $\frac{27}{4}$ واحد سطح بزرگ‌تر باشد، قطر مربع کدام است؟

 (۱) ۹ (۲) $3\sqrt{2}$ (۳) ۶ (۴) $2\sqrt{3}$
- ۱۵- با حروف «پیراسته» و بدون تکرار حروف، چند کلمه چهار حرفی و بدون توجه به معنی می‌توان ساخت به شرطی که حرف ابتدایی و حرف انتهایی آن، هر دو نقطه‌دار باشند؟
 (۱) ۸۰ (۲) ۱۲۰ (۳) ۴۰ (۴) ۶۰

اقتصاد

- ۱۶- خانم غلامی به تازگی مبلغ یک میلیارد و دویست میلیون تومان ارث دریافت کرده است. او قصد دارد $\frac{1}{3}$ این مبلغ را در شرکت برادرش سرمایه‌گذاری کند و سهام خریداری نماید. اگر او با تمام مبلغ سرمایه‌گذاری خود، ۱۰۰ برگ سهام که شامل نصف سرمایه شرکت می‌شود را خریداری کرده باشد، مبلغ کل دارایی شرکت چه مقدار است؟
 (۱) ۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (۲) ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (۳) ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (۴) ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
- ۱۷- کدام گزینه می‌تواند به‌عنوان یک دلیل محکم و مستند برای واقعیت زیر، قلمداد گردد؟
 «کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست.»
 (۱) روزانه هزاران کسب و کار جدید در دنیا متولد می‌شود.
 (۲) عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید راه‌اندازی کنند.
 (۳) بسیاری از کسب و کارها عمر کوتاهی دارند؛ به‌طوری که تنها نیمی از آنها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه دهند.
 (۴) راه‌اندازی کسب و کار هزینه‌بر است و کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد.
- ۱۸- آقای وکیلی یک شرکت بازرگانی با سرمایه دو میلیارد تومان تأسیس کرد. او توانست با دریافت وام بانکی و کمک‌های بلاعوض دولت، سرمایه خود را افزایش دهد و کل سرمایه شرکت را به ۲۵ هزار سهم تقسیم کرده است. با توجه به این اطلاعات به سؤالات زیر پاسخ دهید.
 الف: فردی که ۲,۱۰۰ سهم بخرد، مالک چند درصد از سهام شرکت است؟
 ب: فردی که بخواهد مالک $\frac{1}{4}$ شرکت شود، باید چه تعداد سهام خریداری کند؟
 (۱) $\frac{4}{8}$ درصد - ۵۰۰,۰۰۰ (۲) $\frac{8}{4}$ درصد - ۵۰۰,۰۰۰
 (۳) $\frac{4}{8}$ درصد - ۶,۲۵۰ (۴) $\frac{8}{4}$ درصد - ۶,۲۵۰

۱۹- عبارت زیر، بیشتر یادآور کدام یک از ویژگی‌های مشترک «کارآفرین‌های موفق» است؟
«حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.»

(۱) تیزبین (۲) برانگیز (۳) نوآور (۴) مهارت ابتکار عمل

۲۰- هریک از موارد زیر به کدام نوع کسب و کار اشاره دارد؟
آقای رضانژاد یک وکیل است که ۳ روز در هفته به یک شرکت مشاوره حقوقی می‌دهد و مابقی روزها در یک مؤسسه خیریه مشکلات حقوقی افراد را حل می‌کند.

- خانم ملاحسین در ابتدا یک آرایشگاه تأسیس کرد و پس از کسب موفقیت بسیار قانونی و ثبت برند خود و ارائه اساسنامه یک شعبه آن را به خواهر خود واگذار کرد و خود در حال حاضر به دنبال واردات محصولات آرایشی است و وام‌های بانکی خاصی نیز دریافت کرده است.

- مرئضی به همراه دوستان خود یک گروه آموزشی راه‌اندازی کرده‌اند که در آن جداگانه به آموزش کنکور می‌پردازند و شهریه دریافت می‌کنند. از آنجایی که مرئضی و دوستانش تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی بوده‌اند، کلاس‌ها را در این مؤسسه خیریه و تحت نظر آن‌ها تشکیل می‌دهند.

- شغل خانوادگی آقای مرزبان نانوايي است. او توانست نظر عمو و عموزاده‌های خود را جلب نماید تا با همدیگر بتوانند فعالیت‌های مشترک انجام داده و با خرید مشترک و عمده آرد و راه‌اندازی فروش اینترنتی نان، به کسب و کار هم کمک کنند.

(۱) شرکت - شخصی - غیرانتفاعی - تعاونی

(۲) شخصی - شرکت - شخصی - تعاونی

(۳) شرکت - شخصی - غیرانتفاعی - تعاونی

(۴) شرکت - شخصی - غیرانتفاعی - شرکت

۲۱- عبارت زیر به کدام «مفهوم در اقتصاد» اشاره دارد؟

«آقای عبدلی شرکتی ثبت کرده است و ملکی را جزو دارایی‌های شرکت قرار داده است. خانم دانش که از آقای عبدلی طلب دارد، نمی‌تواند آن ملک را بابت طلبش از آقای عبدلی دریافت نماید.»

(۱) شرکت‌ها «سازمان تولید» هستند.

(۲) شرکت‌ها «هویت قانونی» دارند.

(۳) دولت برای شرکت‌ها قوانینی دارد تا به سرمایه‌داران اطمینان بدهد.

(۴) افراد به میزان سهم‌شان در شرکت‌ها «مالکیت نسبی» دارند.

۲۲- جدول زیر را در رابطه با «کسب و کارها» کامل کنید.

نام کسب و کار	توضیح
تعاونی	هدف: الف: .....
ب:	نحوه اداره براساس هر نفر یک رأی
شخصی	معایب: پ: .....

(۱) الف) تأمین نیازمندی‌های اعضا (ب) شرکت (پ) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی

(۲) الف) تأمین نیازمندی‌های جامعه (ب) تعاونی (پ) مسئولیت محدود در مقابل بدهی

(۳) الف) تأمین نیازمندی‌های جامعه (ب) شرکت (پ) مسئولیت محدود در مقابل بدهی

(۴) الف) تأمین نیازمندی‌های اعضا (ب) تعاونی (پ) مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی

۲۳- کدام یک از عبارتهای زیر، «درست» است؟

الف: شرکت انواع مختلفی دارد که شرکت تعاونی، مهم‌ترین آن‌ها است.

ب: داشتن قرارداد رسمی برای کسب و کارهای شخصی، اجباری نیست ولی داشتن اساسنامه برای شرکت‌ها اجباری

پ: سهام‌داران یک شرکت به اندازه سهم‌شان مالکیت نسبی دارند که این موضوع باید به تأیید یا رد هیأت

برسد و نیاز به ذکر در اساسنامه دارد.

ت: مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه ممکن است بازارهایی برای فروش محصولات اعضای خود راه‌اندازی

هدف آن‌ها غیرتجاری است.

(۱) «ب» - «ت»

(۲) «الف» - «پ»

(۳) «الف» - «ت»

(۴) «ب» - «پ»

۲۴- یکی از جملات معروف در هیئت کسب و کار این است که «ناراضی ترین مشتریان، بهترین آموزگاران ما هستند. چون بدون هیچ هزینه‌ای، ایرادات ما را نمایان می‌کنند.» کدام ویژگی کارآفرینان موفق در این عبارت بارزتر است؟

- (۱) سازمان‌دهنده (۲) ریسک‌پذیر (۳) یادگیرنده (۴) خوش‌بین

۲۵- کدام گزینه از جمله راه‌کارهای یک کسب و کار برای «دوری از وضعیت زیان از طریق کاهش هزینه‌ها» نیست؟

- (۱) شرکت «الف» تعدادی از کارگران بخش روابط عمومی را تعدیل نمود.
 (۲) یک کارخانه تولید مواد غذایی، با راه‌اندازی یک کمپین تبلیغاتی مؤثر موفق شد تا محصول جدید خود را با قیمت نسبتاً بالا وارد بازار کند و در فروش آن موفقیت بالایی کسب نماید.
 (۳) یک مؤسسه آموزشی با تغییر ساعت برگزاری کلاس‌های خود از نوبت عصر و شب به نوبت روز، صرفه‌جویی بسیار مناسبی در انرژی برق مصرفی خود رقم زد.

(۴) بانک خصوصی «ب»، امسال از برگزاری جشن سالگرد تأسیس خود صرف‌نظر کرد

۲۶- چه تعداد از عبارتهای زیر نادرست است؟

- کارآفرین موفق می‌تواند با خلاقیت خود، کار خود را ارتقاء دهد و نیازی به داشتن توانایی مالی لازم نیست.
 - اگر فردی، نیرویی را استخدام کند تا با یکدیگر کار کنند. اگرچه یک نوع همکاری و مشارکت است، اما باز هم از نظر قانونی شرکت نیست.

- برخی موارد مانند چگونگی تقسیم سود و زیان، راه‌های افزایش سرمایه و تأمین سرمایه اولیه شرکت، میزان سهام و چگونگی تقسیم و فروخته شدن آن‌ها از جمله مواردی است که در اساسنامه ذکر می‌شود.

- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است.

- (۱) «چهار» (۲) «سه» (۳) «دو» (۴) «یک»

۲۷- آقای کریمی پس از سال‌ها تلاش برای کسب مجوز لازم جهت راه‌اندازی کسب و کار موردنظر خود و مواجه شدن هر باره با درهای بسته، این بار تصمیم گرفت به مسئول صدور پروانه راه‌اندازی، رشوه پرداخت کند. او پس از پرداخت مبلغ مورد درخواست فعالیت اقتصادی خود را تأسیس نمود و از آن جا که علاقه چندانی به هم‌فکری و گرفتن تصمیم‌های جمعی ندارد، اقدام به استخدام چند کارمند برای اداره امور تحت مدیریت خودش کرده است. بر این اساس:

الف: کدام گزینه نمی‌تواند از نتایج راهی که آقای کریمی برای شروع فعالیت خود طی کرده است، باشد؟
 ب: نوع کسب و کار آقای کریمی کدام است؟

- (۱) الف) شروع کسب و کار و نگهداری از آن مسیری دشوار است و انجام آن از هر روشی، ارزشمند و دارای احترام است (ب) شخصی
 (۲) الف) او با پرداخت رشوه به هم نوعانش ظلم کرده است (ب) شخصی
 (۳) الف) از مزایای کسب درآمد حلال محروم مانده است (ب) شرکت

(۴) الف) اقتصاد خود را رشد داده ولی اقتصاد جامعه با اقدام غیرقانونی او در سرراشویی سقوط قرار گرفته است (ب) شرکت

۲۸- اگر درآمد یک تولیدکننده، سه برابر هزینه‌های تولیدش باشد و میزان اجاره پرداختی برای بنگاه ۱۰,۰۰۰ تومان، هزینه خرید مواد اولیه ۷,۰۰۰ تومان و سود به دست آمده برابر با ۵۰,۰۰۰ باشد؛ آنگاه:

الف: اگر تنها هزینه باقیمانده تولیدکننده، دستمزد کارگران باشد، مبلغ آن چند تومان است؟

ب: کل هزینه‌های تولید این تولیدکننده چند تومان است؟

پ: میزان درآمد او چند ریال است؟

- (۱) الف) ۸,۰۰۰ (ب) ۱۲,۵۰۰ (پ) ۷۵,۰۰۰
 (۲) الف) ۹,۰۰۰ (ب) ۲۵,۰۰۰ (پ) ۷۵,۰۰۰
 (۳) الف) ۹,۰۰۰ (ب) ۱۲,۵۰۰ (پ) ۷۵۰,۰۰۰
 (۴) الف) ۸,۰۰۰ (ب) ۲۵,۰۰۰ (پ) ۷۵۰,۰۰۰

۲۹- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته با به‌کارگیری

۲۵ نفر کارمند، چگونه بوده است؟

- اجاره کارگاه، ۳۰ میلیون ریال در ماه
- خرید ماشین‌آلات، دو برابر اجاره کارگاه در سال
- شهریه مدرسه فرزند مدیر کارخانه، ۱۷۰ میلیون ریال
- خرید سالانه ماده اولیه ۴۰ درصد حقوق کارگران در سال
- درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات ۷ برابر خرید مواد اولیه
- پرداخت حقوق ۶ میلیون ریال در ماه به هر کارگر

- (۱) ۵۰۵ میلیون ریال سود
 (۲) ۱,۴۴۰ میلیون ریال سود
 (۳) ۱,۶۸۰ میلیون ریال ضرر
 (۴) ۷۲۰ میلیون ریال ضرر

- ۳۰- درست یا نادرست بودن عبارات‌های زیر را مشخص کنید.
- الف: ویژگی پیرانگیزه بودن برای کارآفرینان موفق، یعنی دارای نظم، انضباط، پایداری و توانایی حل مسئله باشند.
- ب: کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست باید هزینه‌ها و سود را محاسبه کند.
- پ: داشتن منافع مالیاتی از جمله مزایای تأسیس شرکت است.
- ت: مؤسسات غیرانتفاعی، برای انجام برخی از امور می‌توانند فعالیت‌های تجاری و درآمدزا انجام دهند.
- (۱) نادرست - نادرست - درست - درست
(۲) درست - درست - نادرست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - نادرست - درست

علوم و فنون ادبی

- ۳۱- با توجه به تاریخ ادبیات دوره بازگشت ادبی، کدام گزینه درست است؟
- (۱) مشتق اصفهانی در زمان ناصرالدین‌شاه انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.
- (۲) انجمن ادبی خاقان، به ریاست فتحعلی‌شاه در اصفهان تشکیل شد.
- (۳) نضرت اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی، از شاعران غزل‌سرا به سبک عراقی بودند.
- (۴) یکی از عوامل ایجاد بهجت بازگشت ادبی، تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس بود.
- ۳۲- در عبارت زیر، چند مورد نادرست است؟
- «در دوره بیداری شاعران و نویسندگان مظاهر استبداد و استعمار را نقد می‌کردند و برای بیان دیدگاه خود، زبان عامیانه را برمی‌گزیدند. شعر از نظر آنان بیان هترمندانه احساسات و وسیله‌ای برای بهبود زندگی بود. در عصر بیداری، عمده فعالیت‌های سیاسی و مطبوعاتی در تهران بود و بعد از تهران، تبریز از بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی برخوردار بود.»

(۱) «یک» (۲) «دو» (۳) «سه» (۴) «چهار»

- ۳۳- سراینده کدام بیت، درست معرفی نشده است؟

- (۱) جنگ ننگ است در شریعت من
«بوی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی می‌کرد.»
- (۲) داد عشق بیهوشه به عاشق پیغام
«ترجمه او از شعرهای غربی در نوع خود، ابتکاری محسوب می‌شود.»
- (۳) از خسون جوانان وطن لاله دمیده
«سوز و شوری که در شعرش نمایان است، نشان از دردسندی و عشق او به میهن است.»
- (۴) به نام خداوند بی‌شنگار
«بوی در غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.»

- ۳۴- کدام گزینه درباره تاریخ نثر فارسی در «دوره بیداری» درست است؟

- (۱) نویسندگان ایرانی نوشتن رمان به مفهوم امروزی را پیش از انقلاب مشروطه از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.
- (۲) رواج نمایشنامه‌نویسی در دوره فتحعلی‌شاه، با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا شکل گرفت.
- (۳) به علت علاقه‌مندی اهل قلم به تحقیقات ادبی، این نوع آثار در دوره مشروطه رواج پیدا کرد.
- (۴) مجله بهار در سال‌های قبل از مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی منتشر می‌شد.

- ۳۵- نام پدیدآورنده چند اثر نادرست است؟

- «خداوندنامه: فتحعلی‌خان صبا»، «تاریخ بیداری ایرانیان: میرزا آقا تبریزی»، «داستان باستان: میرزا حسن خان بدیع»، «منشآت: ادیب‌الممالک فراهانی»، «الهی‌نامه: عطار نیشابوری»، «شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی»، «ایده‌آل: میرزاده عشقی»، «تاریخ تطور نظم فارسی: ملک‌الشعرا بهار»

(۱) «یک» (۲) «دو» (۳) «سه» (۴) «چهار»

۳۶- در کدام گزینه، واژه‌ای که تداعی‌کننده متن نامه «فانم مقام فراهانی» باشد، وجود ندارد؟

- (۱) در ریاض علم و دانشش دام چسبید
 (۲) خفت نرگس مست و از فریاد بلبل برنخواست
 (۳) دژم گشت مختار فرسخ‌نبار
 (۴) تائب که قصد دیدن او کرد، در زمان چشم دامش طایر معنی ندیدند
 نیم‌شب کز مجلس مخدوم کیهان گشت باز
 بریدی طلب کرد هامون‌سپار
 از توبه بازگردد و قصد گنه کند

۳۷- در کالبدشکافی شعر زیر، کدام گزینه درست مطرح نشده است؟

- «شنیدم که یک بار در حله‌ای
 که من فر و فرماندهی داشتم
 طمع کرده بودم که کرمان خورم
 بکن پنبه غفلت از گوش هوش
 سخن گفت با عابدی کله‌ای
 به سر بر کلاه مـهی داشتم
 که ناگه بخوردند کرمان سرم
 که از مردگان پندت آید به گوش»

- (۱) بین کلمات «کرمان و کرمان» در بیت سوم از نظر ادبی، جناس تام برقرار است.
 (۲) از نظر ویژگی‌های ادبی، ضمیر «ت» در بیت آخر مضاف‌الیه کلمه «گوش» است.
 (۳) با توجه به قلمرو ادبی، قالب این شعر «مثنوی» است.
 (۴) در بیت دوم، از نظر قلمرو زبانی، دو حرف اضافه برای یک متمم آمده است.

۳۸- عبارتهای زیر، به ترتیب از کدام آثار انتخاب شده است؟

- الف: شنیدم که خلیفه‌ای خوابی دید، بر آن جمله که پنداشتی که همه دندان‌های او بیرون افتادی به یک‌بار.
 ب: روزی شخصی پیش بهلول بی‌ادبی نمود، بهلول او را ملامت کرد که چرا حکم ادب به جانیاوردی.
 پ: عقل و ادب پیش‌گیر و لهُو و لعب یگذار که چون نعمت سپری شود، سختی بری و پشیمانی خوری.
 (۱) قابوس‌نامه - لطایف‌الطوایف - گلستان
 (۲) لطایف‌الطوایف - قابوس‌نامه - کلیله و دمنه
 (۳) سیاست‌نامه - قابوس‌نامه - کلیله و دمنه
 (۴) قابوس‌نامه - سیاست‌نامه - گلستان

۳۹- نوع تشبیهات به‌کار رفته در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ابر سیاه چون حبشی دایه‌ای شده است
 (۲) ای زلف دلبر من پُرچین و پرشکنی
 (۳) حافظ از مشرب قسمت گله بی‌انصافی است
 (۴) ندارد همچو من دیوانه‌ای دامن این صحرا
 باران چو شیر و لاله‌ستان کودکی به شیر
 گاهی چو وعده او گاهی چو پشت منی
 طبع چون آب و غزل‌های روان ما را بس
 که کوه از ناله‌ام کبک سبک‌رفتار می‌گردد

۴۰- آرایه‌های «تشبیه، واژه‌آرایی و نغمه حروف» در همه گزینه‌ها تماماً دیده می‌شود؛ به جز:

- الف: بی تو دمی نمی‌شود خالی و فارغ ای صنم!
 ب: چون نوبهار باغ بیاراست چون بهشت
 پ: دلم تعلق اگر با دهان تنگ تو دارد
 ت: باد و ابر است این جهان، افسوس
 ث: چو جام لعل تو نوشم، کجا بماند هوش؟
 ج: خط است گرد عارض آن ماه دلستان
 چهره من ز زرگری، اشک من از درم‌زنی
 از سوسن سفید، گل سرخ، شنبلیله
 روا بود که بگویم که دل به هیچ بیستم
 بساده پیش آر، هر چه بسا‌دا بساد
 چو مست چشم تو کردم، مرا که دارد گوش؟
 یا سنبل است ریخته بر طرف گلستان؟

- (۱) «ج» - «الف» - «ت» (۲) «پ» - «ج»
 (۳) «ب» - «ت» (۴) «پ» - «ت» - «ج»

۴۱- با توجه به تشبیه موجود در ابیات زیر، اجزای کدام گزینه، به ترتیب «مشبه» و «مشبه‌به» است؟

- به دشت اندرون تشنه را خاک شور
- زان باده‌ای که چون به قدح آمد او ز خم
- بوستان افروز تابان از میان بوستان
- میغ چون ترکی آشفته که تیر اندازد
- به قد گویی سرو است در میان قبا
- نمایند چو آب این درفشنده هور
یاقوت از او حجر شد و بیجاده زو شرر (بیجاده: نوعی سنگ یاقوت)
همچو خون آلوده در هیجا سنان شهریار
برق تیر است مر او را مگر و رعد کمان
به روی گویی ماه است بر نهاده کلاه

(۱) مشبه: قد، برق، بوستان افروز - مشبه‌به: ترکی آشفته، سرو، ماه

(۲) مشبه: درفشنده هور، بیجاده، میغ - مشبه‌به: برق، شرر، خون آلوده

(۳) مشبه: روی، حجر، کمان - مشبه‌به: رعد، آب، برق

(۴) مشبه: یاقوت، خاک شور، رعد - مشبه‌به: تیر، سنان، حجر

۴۲- در بیت اول و دوم همه گزینه‌ها، به ترتیب «تشبیه گسترده» و «تشبیه بلیغ» به کار رفته است: به جز:

- (۱) مرا و صد چو مرا دل سپردن آیین است
در محفل هستی منشین محو اقامت
(۲) جز برتری ندانی گویی که آتشی
زلف تو را جیم که کرد؟ آن که او
(۳) خاک شیراز چو دیبای منقش دیدم
ایر تو گه‌گاه بارد و آن چه بارد آب ناب
(۴) چاکرانت به گه رزم چو خیطانند
به گز نیزه قد خصم تو می‌پیمایند
- ز بهر آن که ورا دل ربودن است آیین
خمیازه بهار است، نفس جام سحر گیر
جز راسستی نجویی گویی نرازویی
خال تو را نقطه آن جیم کرد
وان همه صورت شاهد که بر آن دیبا بود
ایر من پیوسته بارد و آن چه بارد سیم و زر
گرچه خیطا نی‌اند ای ملک کشورگیر!
تا بپرند به شمشیر و بدوزند به تیر

۴۳- توضیحات مربوط به آرایه‌های مقابل کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) خسرو کلید قفل غمش نام کرد، از آنک
(بیت دارای «۳» تشبیه است و در «۳» واژه آرایه تکرار دیده می‌شود.)
(۲) شاهدهی از لطف و پاکی رشک آب زندگی
(در بیت، «۲» تشبیه تفضیل به همراه واج‌آرایی به کار رفته است.)
(۳) حوری به سپاه اندر و ماهی به صف اندر
(در بیت «۲» تشبیه بلیغ، «۲» تشبیه گسترده، واج‌آرایی و تکرار وجود دارد.)
(۴) سبزپوشان خطت بر گرد لب
(بیت به تشبیه گسترده، تشبیه بلیغ و واژه‌آرایی آراسته شده است.)

۴۴- در ابیات زیر، به ترتیب چند «تشبیه» به کار رفته و در چند واژه آرایه «تکرار» مشهود است؟

- دو لب عقیق و زیر عقیقش دو رسته دُر
- رخ از شراب مسائل به زیر گلبن علم
- زمان چوگان گردون است و میدان خاک و تو بر وی
- نرگس دو چشم زیر دو نرگس گل طری (طری: تازه)
ز قیل و قال همی لعل فام باید کرد
مگر گویی یکی گردنده گویی پیش چوگانش

(۱) «هفت» - «شش»

(۲) «هشت» - «پنج»

(۳) «ده» - «شش»

(۴) «نه» - «پنج»

۴۵- در کدام ابیات، «واج آرایبی، تکرار و تشبیه» دیده می‌شود و «تعداد و نوع» تشبیهات به کار رفته در آن‌ها نیز کاملاً یکسان است؟

الف: عطیات باد چو بساران دل موافق خوید
ب: بی تأمل چون عرق بر روی خوبان می‌دویم
پ: چو آفتاب به شمشیر شعله برخیزد
ت: از دهاکردار پیچان در کف رادش کمند
ث: دوشم به شمع روی چو ماهت نیاز بود

(۱) «الف» - «ب» (۲) «پ» - «ت»
(۳) «الف» - «ث» (۴) «ب» - «ث»

۴۶- کدام یک از بیت‌های زیر از نظر عواطف و حس و حال حاکم بر فضای شعر، با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) ای که ز دیده غایبی، در دل ما نشسته‌ای
(۲) خورشید که شاه آسمان است
(۳) قیمت گل برود چون تو به گلزار آبی
(۴) نه قوتی که توانم کناره جستن از او

حسن تو جلوه می‌کنند وین همه پرده بسته‌ای
در عرصه خسین او پیاده
و آب شیرین چو تو در خنده و گفتار آبی
نه قدرتی که به شوخیش در کنار کشم

۴۷- در کدام بیت، وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی ندارد؟

(۱) هوا گره به جبین و ستاره اشک‌آلود
(۲) قوتی نه و لوتی نه در این روز جگرسوز
(۳) خیز که امروز جهان آن ماست
(۴) گردون چه خواهد از من بیچاره ضعیف؟

افق دریده گریبان، زمین سیاه به سر
گر بوی طعام است ز دل‌های کیاب است
جان و جهان ساقی و مهمان ماست
گیتی چه خواهد از من درمانده گسندای؟

۴۸- وزن عروضی بیت «یک دم نمی‌رود که نه در خاطری ولیک / بسیار فرق باشد از اندیشه تا وصول» با کدام بیت مطابقت دارد؟

(۱) صورت‌نگار چینی بی‌خویشتن بماند
(۲) ما توبه شکستیم، که در مذهب عشاق
(۳) هرچ از چو تویی نزیبید ای دوست مکن
(۴) افسوس خلق می‌شنوم در قفای خویش

گر صورتت ببیند سرتابه‌سر معانی
صوفی نپسندند که خمار نباشد
وین خیسره‌کشی گرچه تو را خوست مکن
کاین پخته بسین که در سر سودای خام شد

۴۹- با توجه به وزن مصراع‌های زیر، به ترتیب چند مصراع «وزن همسان تکراری»، چند مصراع «وزن همسان دولختی» و چند مصراع «وزن ناهمسان» دارد؟ از من وی ای بی

- با کف زور آزمای پنجه نشاید فکند
- شاد بوده‌ست از این جهان هرگز
- ریزند خون من آخر خوبان به عربده‌جویی
- آنده و اندیشه را دراز چه داری؟

- دل بیمار شد از دست، رفیقان مددی
- گر ز آهن است نرم کند گردنش
- ای بی‌نشان یار آخر چه نامی؟
- هر آن زمین که تو یک ره بر آن قدم بنهی

(۱) «یک» - «سه» - «چهار» (۲) «دو» - «سه» - «سه»
(۳) «دو» - «دو» - «چهار» (۴) «یک» - «چهار» - «سه»

۵۰- وزن مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) سوسن نه‌ای که بر سر خورشید افسری (مستفعلن مفاعلٌ مستفعلن فعلن)
(۲) گو دو دست از مراد خویش بشوی (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
(۳) ای بسته دل اندر خوان طمع (مفعول مفاعیلن فعلن)
(۴) هم طبع زمانه‌ای که نشکفته است (مفعول مفاعلن مفاعیلن)

۵۱- وزن کدام ابیات یکسان است؟

الف: مده به خود رضای آن که بد کنی به جای آن
ب: صبای روضه رضوان، ندانمت که چه بادی
پ: به اختیار دلی برد چشم یار از من
ت: به هر چه خوب تر اندر جهان نظر کردم
(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «پ»
(۳) «ب» - «ت» (۴) «ب» - «ت»

الف: مده به خود رضای آن که بد کنی به جای آن
ب: صبای روضه رضوان، ندانمت که چه بادی
پ: به اختیار دلی برد چشم یار از من
ت: به هر چه خوب تر اندر جهان نظر کردم
(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «پ»
(۳) «ب» - «ت» (۴) «ب» - «ت»

۵۲- همه بیت‌های زیر را می‌توان به دو صورت تقسیم‌بندی هجایی کرد: به جز:

(۱) از سوز هجر ناله من زارزار شد
(۲) عیسی مریم از تو گر بازگردد این دم
(۳) چون روز جنگ آید تو را تنها برون آبی ز صف
(۴) ازادتنی به بود از بنده تنی لیک

(۱) از سوز هجر ناله من زارزار شد
(۲) عیسی مریم از تو گر بازگردد این دم
(۳) چون روز جنگ آید تو را تنها برون آبی ز صف
(۴) ازادتنی به بود از بنده تنی لیک

۵۳- در ابیات کدام گزینه، به ترتیب، «مفهوم متفاوت» و «مفهوم مشترک و یکسان» دیده می‌شود؟

الف: نیست ما را در وفاداری، به مردم نسبتی
ب: مرا کز جام عشقت مست گشتم
پ: شد سخن در روزگار ما چنان کاسد که خلق
ت: ای یار جفا کرده پیوندد بریده!
ت: مشرق خمیازه می‌سازد دهان را حرف پوچ
ج: ذوق وصال می‌گذرد از دور پشت دست

الف: نیست ما را در وفاداری، به مردم نسبتی
ب: مرا کز جام عشقت مست گشتم
پ: شد سخن در روزگار ما چنان کاسد که خلق
ت: ای یار جفا کرده پیوندد بریده!
ت: مشرق خمیازه می‌سازد دهان را حرف پوچ
ج: ذوق وصال می‌گذرد از دور پشت دست

(۱) «الف» و «ت» / «ب» و «ج»

(۱) «الف» و «ت» / «ب» و «ج»

(۲) «پ» و «ت» / «ب» و «ج»

(۲) «پ» و «ت» / «ب» و «ج»

۵۴- مفهوم کدام بیت با بیت «حدیث دل حدیثی بس شگفت است / که در عالم حدیثش در گرفته است» قرابت دارد؟

(۱) با تو گر جان حدیث دل کند، مردانه باش
(۲) طواف کعبه دل کن اگر دلی داری
(۳) چو خامه هر که حدیث دل آورد به زبان
(۴) به خلوتی که سخن می‌شود حجاب آنجا

(۱) با تو گر جان حدیث دل کند، مردانه باش
(۲) طواف کعبه دل کن اگر دلی داری
(۳) چو خامه هر که حدیث دل آورد به زبان
(۴) به خلوتی که سخن می‌شود حجاب آنجا

۵۵- کدام گزینه با دو بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«نهنگی بجه خود را چه خوش گفت
به موج آویز و از ساحل پرهیز»

«نهنگی بجه خود را چه خوش گفت
به موج آویز و از ساحل پرهیز»

(۱) در رفتن ما موج خطرناست ولیکن
(۲) شکسته تانشوی چون حباب هیهات است
(۳) رو نمی‌گرداند از شمشیر بی‌زهار موج
(۴) وصل دریا نشود باعث آرامش موج

(۱) در رفتن ما موج خطرناست ولیکن
(۲) شکسته تانشوی چون حباب هیهات است
(۳) رو نمی‌گرداند از شمشیر بی‌زهار موج
(۴) وصل دریا نشود باعث آرامش موج

صیقل خوری و لؤلؤ مرجان به در آبی
که همچو موج کشی در کنار دریا را
بس که در نظاره دریا بود مفتون حساب
نرود پیچ و خم از جوهر شمشیر در آب

۵۶- به ترتیب هریک از موارد زیر با چه موضوعی مرتبط است؟

- ترک قلیان کشیدن

- مورد تحسین دیگران قرار گرفتن

- آسیب به ریه

- دست بلند کردن دانش آموز برای اجازه خواستن

- مراجعه به دفترچه راهنمای کالا برای استفاده از آن

۱) پیامد ارادی وابسته به کنشگر - پیامد ارادی وابسته به دیگران - پیامد غیر ارادی - معنادار بودن کنش - آگاهانه بودن کنش

۲) پیامد ارادی وابسته به کنشگر - پیامد ارادی وابسته به کنشگر - پیامد غیر طبیعی - هدفدار بودن کنش - معنادار بودن کنش

۳) پیامد غیر ارادی - پیامد طبیعی - ارادی بودن کنش - محسوس بودن کنش - پیامد ارادی وابسته به خود

۴) پیامد طبیعی - پیامد ارادی وابسته به کنشگر - ارادی بودن کنش - آگاهانه بودن کنش - هدفدار بودن کنش

۵۷- پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

الف: عبارت «در بسیاری از موارد، آدمیان از انجام برخی کنش‌ها خودداری می‌کنند»، به چه چیزی اشاره دارد؟

ب: افراد چگونه موجب تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها می‌شوند؟

پ: در کدام گزینه به ترتیب وجه اشتراک و افتراق «گوه یک پدیده طبیعی و ساختمان اداری یک پدیده‌ای

اجتماعی» به درستی بیان شده است؟

۱) پیامدهای ارادی نامطلوب کنش - از طریق ضروری ساختن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - محسوس بودن، معنادار بودن

۲) پیامدهای غیر ارادی نامطلوب کنش - از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه - نقش انسان‌ها در پیدایش آن، محسوس بودن

۳) پیامدهای نامطلوب کنش - با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها - محسوس بودن، نقش انسان‌ها در پیدایش آن

۴) پیامدهای ارادی و غیر ارادی کنش - از طریق کنش‌های اجتماعی - نقش انسان‌ها در پیدایش آن، معنادار بودن

۵۸- موارد درست در بین عبارتهای زیر کدامند؟

الف: نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی نتیجه همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با

پدیده‌های طبیعی است.

ب: کنش‌ها و ارزش‌های اجتماعی از طریق هنجارهای اجتماعی تحقق می‌یابند.

پ: پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند.

ت: برای شناخت عمیق‌تر کنش، لازم است کمی بیشتر به واژه «دیگران» بیاوریم.

ث: فردی که در کلاس درس حضور دارد و بی‌توجه به اطرافیان در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان تخیل می‌کند،

نیز کنش اجتماعی انجام داده است.

۱) «الف» - «پ»   ۲) «ب» - «ث»   ۳) «پ» - «ت»   ۴) «الف» - «ث»

۵۹- پاسخ هر کدام از سؤال‌های زیر کدام است؟

الف: انسان چگونه از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود، و معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند؟

ب: چگونه روند آگاه شدن انسان‌ها از جهان اطرافش سرعتی شگرف می‌یابد؟

پ: انسان چه هنگامی به دریافت‌های حسی خویش بسنده نمی‌کند و برای شناخت جهان اطراف خود، از

دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد؟

۱) با تفکر و تعقل - با سخن گفتن - وقتی شروع به تفکر و تعقل می‌کند.

۲) با تفکر و تعقل - با سخن گفتن - وقتی زبان به پرسش و پاسخ از دیگران می‌گشاید.

۳) با سخن گفتن - با تفکر و تعقل - وقتی شروع به تفکر و تعقل می‌کند.

۴) با سخن گفتن - با تفکر و تعقل - وقتی زبان به پرسش و پاسخ از دیگران می‌گشاید.

۶۰- هر کدام از عبارات‌های زیر نتیجه چیست؟

الف: تعاریف متفاوت جهان‌های اجتماعی مختلف از دانش علمی

ب: پدید آمدن تعارض در ذخیره دانشی جوامع

پ: برخورداری دانش عمومی از ارزش ناچیزی در مقابل دانش علمی

(۱) هویت فرهنگی متفاوت جهان‌های اجتماعی - قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی - دانش علمی تجربی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

(۲) تعارض در ذخیره دانشی جوامع مختلف - قطع شدن ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی - دانش‌ها از جمله دانش علمی حُفَق و بازسازی واقعیت هستند.

(۳) تعارض در ذخیره دانشی جوامع مختلف - سرایت تعریف جوامع غربی از دانش علمی به جوامع دیگر - دانش‌ها از جمله دانش علمی، حُفَق و بازسازی واقعیت هستند.

(۴) هویت فرهنگی متفاوت جهان‌های اجتماعی - سرایت تعریف جوامع غربی از دانش علمی به جوامع دیگر - دانش علمی تجربی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

۶۱- هر یک از عبارات‌های زیر به کدام بخش از نمودار مرتبط است؟

- آزادی‌های اجتماعی

- روستا

- ناوگان اتوبوس‌های بین شهری ایران

- تصور فرد از روز اول دانشگاه

(۱) «پ» - «ت» - «الف» - «ب»

(۲) «پ» - «ب» - «الف» - «ت»

(۳) «ت» - «الف» - «ب» - «پ»

(۴) «الف» - «پ» - «ب» - «ت»

۶۲- هر عبارت نشانگر کدام مفهوم است؟

- دانش متخصصان زبان فارسی

- بخش دقیق‌تر و عمیق‌تر ذخیره آگاهی

- دانشی که کمتر درباره آن می‌اندیشیم

- آبیاری کوزه‌ای یکی از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران

- حاصل افزایش یا کاهش بی‌رویه جمعیت در یک کشور

(۱) دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش علمی

(۲) دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش علمی

(۳) دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی - دانش عمومی

(۴) دانش عمومی - دانش علمی - دانش علمی - دانش عمومی - دانش عمومی

۶۳- علت هر یک از عبارات‌های زیر چیست؟

- غنی‌تر شدن دانش عمومی

- شناسایی آسیب‌ها و مشکلات دانش عمومی

- فراهم شدن زمینه پیدایش و رشد دانش علمی

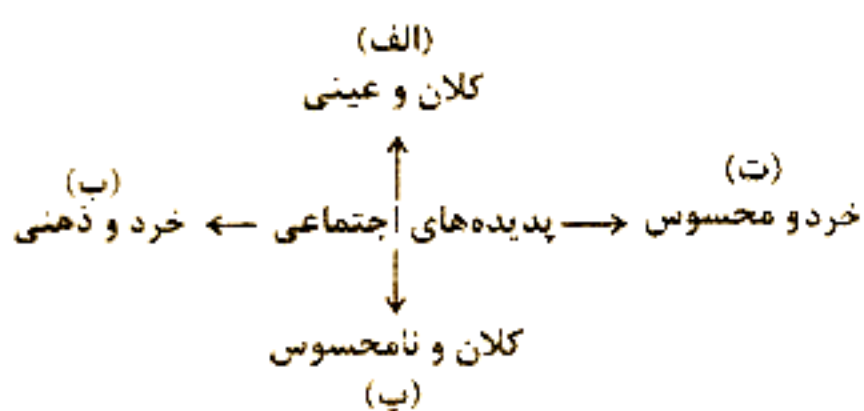
- پیشرفت دانش علمی

(۱) افزایش ذخیره دانش علمی - داشتن دانش علمی - طرح یک مسئله خاص در یک جامعه - تلاش علمی

(۲) تلاش علمی - داشتن دانش عمومی - تأمل و اندیشه در دانش عمومی - انجام کنش روزانه

(۳) افزایش ذخیره دانش عمومی - درک عمیق از دانش عمومی - تأمل و اندیشه در دانش عمومی - انجام کنش روزانه

(۴) تلاش علمی - داشتن دانش علمی - طرح یک مسئله خاص در یک جامعه - تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی

- ۶۴- کدام یک در رابطه با «فرهنگ» درست نیست و کدام یک در رابطه با «لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی» درست است؟
- ۱) آن بخش از فرهنگ که همه اعضای یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، فرهنگ عمومی نامیده می‌شود - بخش‌هایی از جهان اجتماعی می‌توانند حذف شوند ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد.
  - ۲) خرده فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند. - به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند لایه‌های عمیق جهان اجتماعی می‌گویند.
  - ۳) در مواردی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها، و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده فرهنگ، ناسازگار با فرهنگ عمومی باشد، این خرده فرهنگ را متفاوت می‌نامند. - لایه‌های عمیق تأثیرات همه جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
  - ۴) جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد، از طرق مختلف مانند تعلیم و تربیت و وراثت - بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
- ۶۵- به ترتیب هر کدام از عبارات‌های زیر، با کدام قسمت از جدول مرتبط است؟

خانواده	تعلیم و تربیت	نهاد اجتماعی
«ب»	«الف»	نمادها
«ت»	«پ»	هنجارها
«ج»	«ث»	ارزش‌ها

- حلقه ازدواج و لباس عروس

- برای دانا شدن باید به مدرسه رفت

- دفتر، قلم و دانش آموز

- دانایی از نادانی بهتر است.

- برای زندگی مشترک باید ازدواج کرد.

- زندگی اجتماعی از تنهایی و زندگی فردی بهتر است.

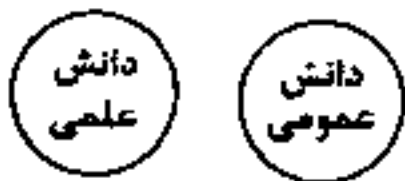
۱) «الف» - «ت» - «ب» - «ج» - «پ» - «ث»

۳) «ت» - «ب» - «ث» - «پ» - «ج» - «الف»

۲) «پ» - «الف» - «ج» - «ث» - «ب» - «ت»

۴) «ب» - «پ» - «الف» - «ث» - «ت» - «ج»

۶۶- در رابطه با نمودار روبه‌رو کدام گزینه درست است؟

۱) دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و حیاتی را هم شامل می‌شود.

۲) در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز میان دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌باشد.

۳) تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌ها است. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید.

۴) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

۶۷- کدامیک از عبارات زیر رویکرد اوایل قرن بیستم میلادی در غرب را بیان نمی‌کند؟

۱) روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند همه علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند.

۲) علوم عمومی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی و غیر علمی دانسته می‌شد.

۳) علوم انسانی و اجتماعی فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کند علم محسوب می‌گردید.

۴) هر علمی درباره موضوع خاص بحث می‌کند از این رو علوم از نظر موضوع متفاوت هستند.

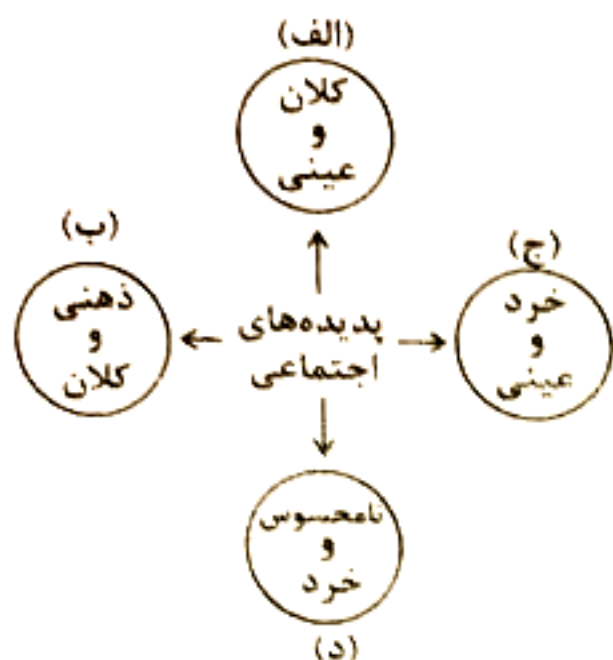
۶۸- کدام عبارت مربوط به دانش علمی است؟

۱) افراد در قبال مسائل اجتماعی شناخت دقیقی دارند و می‌توانند برای آن‌ها راه حل صحیح پیدا کنند.

۲) افراد مسائل اجتماعی را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکار ارائه می‌کنند.

۳) افراد به درک عمیق از دانش عمومی می‌رسند و قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش علمی را پیدا می‌کنند.

۴) بدون این آگاهی و دانش‌ها زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرو می‌باشد.

۶۹- کدام گزینه با نمودار زیر مرتبط است؟

- تصور جهانی بدون کودکان کار
- علاقه به ساختن فیلم خاص
- مراقبت از اموال عمومی

- تعارف کردن به فرد سالمند، هنگام سوار شدن به اتوبوس

- (۱) «ب» - «د» - «ج» - «الف»
- (۲) «ج» - «د» - «الف» - «ب»
- (۳) «ب» - «د» - «الف» - «ج»
- (۴) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

۷۰- به ترتیب هر عبارت نتیجه چیست؟

- خریداری نفت به ارزان‌ترین قیمت، توسط کشورهای توسعه‌یافته
- فروپاشی جهان اجتماعی
- شکل‌گیری نهادهای اجتماعی
- آسیب‌های جبران‌ناپذیر

- (۱) عدم وجود آگاهی در کشورهای نفت‌خیز - تغییر در هنجارها و نهادها و سرایت آن به لایه‌های عمیق - ارتباط میان لایه‌های جهان اجتماعی - تأکید بر تفاوت‌ها و شباهت‌های میان پدیده‌های طبیعی
- (۲) مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت به عنوان سرمایه - حذف لایه‌های عمیق و بنیادین - ارتباط میان لایه‌های جهان اجتماعی - تأکید صرف بر شباهت‌های پدیده‌ها
- (۳) عدم اطلاع کافی از نیازهای ضروری کشورهای توسعه‌یافته - تغییر در هنجارها و نهادها - تحلیل جداگانه اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی - تأکید صرف بر شباهت‌های پدیده‌های اجتماعی
- (۴) مفقود بودن بعد ذهنی و معنایی نفت به عنوان سرمایه - حذف لایه‌های سطحی - ارتباط میان لایه‌های جهان اجتماعی - نادیده گرفتن تفاوت‌ها

عربی، زبان قرآن

■ ■ عَيْنِ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۷ - ۷۱)

۷۱- ﴿يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾:

- (۱) دربارهٔ خلق کردن آسمان‌ها و زمین تفکر می‌کنند او می‌گویند! خدای ما این را بیهوده نیافریده است!
- (۲) در آفرینش آسمان‌ها و زمین اندیشه می‌کنند او می‌گویند! پروردگارا، چرا این را بیهوده آفریده‌ای!
- (۳) در فکر خلقت آسمان‌ها و زمین هستند او می‌گویند! خداوند این را باطل خلق نکرده‌ای!
- (۴) در خلقت آسمان‌ها و زمین فکر می‌کنند او می‌گویند! پروردگارا این را بیهوده خلق نکرده‌ای!

۷۲- «هَلْ تَعْلَمِينَ أَنَّ هَذِهِ الْأَشْجَارَ الْمَعْمَرَةَ الَّتِي نُشَاهِدُهَا فِي حَدِيثِنَا الْجَمِيلَةِ قَدْ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ وَ

هَذَا الْعَامِ سَتَخْرُجُ مِنْهَا أَثْمَارٌ لَذِيذَةٌ!»:

- (۱) آیا می‌دانی که این درختان کهنسالی که آن‌ها را در باغ زیبای خودمان می‌بینیم از دانهٔ کوچکی رشد کردند و امسال از آن‌ها میوه‌های خوشمزه‌ای بیرون خواهد آمد! از من وی ای بی
- (۲) آیا می‌دانی این درختان کهنسالی که در باغ زیبای ما می‌بینیم از دانه‌ای کوچک رشد کرده‌اند و امسال از آن‌ها میوه‌های لذیذی خارج خواهد شد!
- (۳) آیا می‌دانید این درختان کهنسالی که آن‌ها را در باغ زیبای خود می‌بینیم از دانه‌ای کوچک رشد کرده‌اند و در این سال از آن‌ها میوه‌هایی لذیذ خارج می‌شود!
- (۴) آیا می‌دانی که این درختان کهنسالی هستند که در باغ زیبای ما می‌بینیم، از دانهٔ کوچکی رشد کرده‌اند و امسال از آن‌ها میوه‌های لذیذی بیرون خواهد آمد!

۷۳- «الاماكن التي تمتلكها الدولة و يستفيد منها جميع الناس لا يمكن بيعها أبداً، فلماذا نجب علينا الحفاظ على هذه الاماكن حتى لا نتضرر»:

- (۱) مکان‌هایی که دولت مالک آن‌هاست و همه مردم از آن استفاده می‌کنند فروش‌شان هرگز ممکن نیست، به همین دلیل ما باید این مکان‌ها را حفظ کنیم تا آسیب نبینند.
- (۲) اماکنی که دولت صاحب آن‌هاست و مردم همگی‌شان از آن بهره‌مند می‌شوند هرگز فروش‌شان امکان ندارد، بنابراین نگهداری از مکان‌ها بر ما لازم است تا به آن‌ها آسیب نزنند.
- (۳) مکان‌هایی که متعلق به دولت هستند و همگی مردم از آن استفاده می‌کنند هرگز امکان فروش‌شان نیست، به همین دلیل ما باید این مکان‌ها را حفظ کنیم تا ضرری به آن‌ها نزنند.
- (۴) اماکنی که مالک آن‌ها دولت است و مردم از آن استفاده می‌کنند فروش‌شان هرگز امکان ندارد، برای همین باید از این مکان‌ها نگهداری شود تا دچار ضرر نشوند.

۷۴- «ما كان ذلك الشاب الجاهل يعلم أن هذا العالم الأكبر إنطوى فيه و هو ليس جرمًا صغيراً كما كان يزعم»:

- (۱) آن جوان نابخرد نمی‌دانست که این جهان بزرگ‌تر در او به هم پیچیده است و او چنان که گمان می‌کرد یک پیکر کوچک نیست!
- (۲) آن جوان نادان نمی‌دانست این دنیایی که در او به هم پیچیده است بزرگ‌تر است و او پیکر کوچکی نیست آنطور که گمان می‌کرد!
- (۳) آن جوان نادانی بود که نمی‌دانست این جهان بزرگ‌تر در او به هم پیچیده است و او پیکر کوچکی نیست آنطور که پنداشته بود!
- (۴) آن جوان نابخرد نمی‌دانست همانا این دنیای بزرگ‌تر در او به هم پیچیده است و او پیکر کوچک نیست چنان که گمان می‌کرد!

۷۵- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) رُبَّمَا تَنْظُنُّ أَنْ دَاوُكَ لَيْسَ لَهُ دَوَاءٌ وَ لَا تَعْرِفُ مَا هُوَ مَصْدَرُهُ: شاید گمان کنی که درد تو دارویی ندارد و ندانی که منشأ آن چیست؟
- (۲) عَلَيْكَ أَنْ تَنْظُرَ إِلَى نَفْسِكَ وَ تَجِدَ عَالَمًا كَبِيرًا انْطَوَى فِيكَ: تو باید به خودت نگاه کنی و دنیای بزرگی که در تو به هم پیچیده شده را ببینی!
- (۳) إِعْلَمَنَّ أَنَّ النَّاسَ سَوَاءٌ وَ إِنَّمَا الْفَخْرُ لِمَنْ لَهُ عَقْلٌ ثَابِتٌ: بدان که مردم برابرند و فقط افتخار برای کسی است که خردی استوار دارد.
- (۴) لَا تَبْحَثْ عَنْ بَدِيلٍ لِلْعِلْمِ وَ حَاوِلْ لِنَقْوَرِ بِهِ، فَلَا شَيْءَ أَثْمَنُ مِنْهُ: به دنبال جایگزینی برای دانش نگرد و تلاش کن به وسیله آن رستگار شوی که هیچ چیزی ارزشمندتر از آن نیست.

۷۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) قد حاول العلماء كثيراً ليعرفوا سر تلك الظواهر العجيبة ثم وجدوا حقيقتها بعد محاولة كثيرة: دانشمندان، بسیار کوشیده‌اند تا راز آن پدیده عجیب را بشناسند سپس حقیقت آن را پس از تلاش بسیار یافتند!
- (۲) جاءت المديرية بسبع عشرة طالبة إلى الصالة للمشاركة في الاحتفال: مدیر با ۱۷ دانش‌آموز برای شرکت در جشن به سالن آمد!
- (۳) قد أطفأ زميلي مصباح الحجرة و مكثها قبل أن يتركها: هم‌شاگردی من گاهی چراغ اتاق و کولر آن را خاموش می‌کند پیش از آن که آن را ترک کند!
- (۴) من ذا الذي يصير الأرض خضيرة بالمطر بعد الإغبار: این کیست که زمین را پس از تیره رنگی به وسیله باران سرسبز می‌گرداند!

۷۷- «در امتحان ۱۳ سوال از چهار درس آمد و پاسخ دومی را نمی‌دانستم»:

- (۱) أتى في الامتحان ثلاثة عشر سؤالاً من أربعة دروس و ما كنت أعرف إجابة ثانيها!
- (۲) جاء ثلاثة عشر أسئلة من الدروس الأربعة في الامتحان و لم أكن أعرف جواب الاثني منها!
- (۳) من أربعة الدروس جاء ثلاثة عشر سؤالاً في الامتحان و ما كنت أعلم إجابة الثاني منها!
- (۴) ثلاثة عشر سؤالاً في الامتحان أتى من أربعة دروس و ما علمت جواب ثانيها!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٧٨ - ٨٠) بما يتناسب في النص:

قالت زهرة في نفسها: أنا زهرة في حقل الزهور. من المستحيل ملاحظة جمالي وسط بقية الزهور. فسمع ملائكة (ملكة) ما كانت تفكر به فقال لها: " لكنك جميلة جداً". فاجابت: أريد أن أكون وحيدة" و كى لا يسمع آية شكاوي أخرى حملها الملاك و أخذها إلى أحد العيادين في المدينة. و بعد عدة أيام ذهب رئيس البلدية إلى هناك مع البستاني (عامل البستان) لإجراء بعض التغييرات على الميدان. فقال: لا شيء مهم هنا. احفر الأرض و ازرع نبات الغرنوقي (شمعداني). فصرخت الزهرة: انتظر لحظة، سوف تقتلني إذا فعلت ذلك. فأجاب عنها: لو كانت هنا زهور أخرى مثلك لقدرنا على صنع مكان جميل، لكن لا وجود لزهرة الربيع حولنا هنا و أنت وحدك لا يمكن أن تشكلي حديقة. فأمر البستاني أن يقطف (يقطع) الزهرة من الأرض و هكذا إنتهت حياة الزهرة.

٧٨ - كان خطأ الوردة الكبير هو ...

- ١) أنها تتمنى أن يرى جمال الورود الأخرى جنبها!
  - ٢) تحقير سائر الورود الموجودة جنبها!
  - ٣) أنها ماكانت تعرف شأنها العظيم في الحقل!
  - ٤) وجودها بين الأزهار الجميلة في الحقل!
- ٧٩ - تفهم من عمل الزهرة أن.... عين الخطأ:
- ١) الوحدة كالسعادة مصدرها نحن لا الآخر!
  - ٢) حب الذات قد يخذعنا أحياناً!
  - ٣) قفص الغرور (لا يشمل) إلا صاحبه!
  - ٤) الكبر حين يهجم، يطفئ سراج (مصباح) العقل!

٨٠ - ماذا نستنتج من النص:

- ١) القوي يضعف بالغرور!
- ٢) الحياة تظهر بنفسها حقيقة الإنسان!
- ٣) الشقاوة تنشأ عن حب الذات!
- ٤) الفرح لا يدوم!

■ ■ عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي لما أشير إليه بخط:

٨١ - «أخرى - تقتل - نبات - البستاني»

- ١) أخرى: اسم، مفرد مؤنث، اسم التفضيل على وزن «فعلى» و مذكره «أخر»، نكرة، معرب / صفة أو نعت للموصوف و مجرور بالتبعية
- ٢) تقتل: فعل مضارع، للمفرد المذكر المخاطب، مجرد ثلاثي (كل حروفه أصلية)، معلوم، يختص بالمستقبل بسبب وجود حرف «سوف»، معد / فعل و فاعله و مفعوله ضمير «الياء»
- ٣) نبات: اسم، مفرد مؤنث، جمعه «نباتات»، معرب / مفعول لفعل الأمر و هو مضاف إلى بعده
- ٤) البستاني: اسم، مفرد مذكر، معرف بأل، معرب / مفعول به أو مفعول و منصوب

■ ■ عين المناسب للجواب عن الاسئلة الامسئلة التاليه (٨٢ - ٨٥)

٨٢ - عين الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) الأسماك المنتشرة على الأرض ما كانت متعلقة بالمياه المجاورة!
- ٢) تعلمنا في الدرس العشرين سبع فوائد تعجبنا كثيراً منها!
- ٣) أطلبوا العلم دائماً ولو بالصين فإن طلب العلم فريضة لكم!
- ٤) الله ذو حكمة بالغة و قدرة مقيرة يجهز المرء بقوة مفكرة!

۸۳- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الْإِبْطَاحَاتِ:

- (۱) لِإِلَاعِبِي فَرِيقَنَا وَكَلَّمْتُ مُحَدِّدًا فَلْيَسْجَلُوا هَدَفًا (فِيهَا جَمْعُ مَالِمٍ لِلْمَذْكَرِ)
- (۲) هَذَا الْخَيَوَانُ يَقْبِزُ عَلَى حِمْلِ شَيْءٍ بِفَوْقِ وَزْنِهَا خَمْسِينَ مَرَّةً (فِيهَا اسْمٌ حَرَكَةُ النُّونِ فِيهِ كَسْرَةٌ)
- (۳) أُنْعِمُ اللَّهُ الْكَثِيرَةَ مُنْتَشِرَةً فِي كُلِّ الْأَرْضِ فَانظُرُوا إِلَيْهَا وَاشْكُرُوا رَبَّكُمْ (يُؤَخِّدُ فِي هَذِهِ الْجُمْلَةِ جَمْعُ تَكْسِيرٍ وَصِفَةٌ وَاحِدَةٌ)
- (۴) مَنْ يُحْمِلُنَّ إِلَى الْمَسَاكِينِ فَقَدْ رَزَقَهُ اللَّهُ خَيْرًا كَثِيرًا (فِيهَا اسْمٌ لَا يُمَكَّنُ حَذْفُ «يَنْ» مِنْ آخِرِهِ)

۸۴- عَيْنُ الْمُضَافِ إِلَيْهِ مُضَافًا:

- (۱) اللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الْأَنْبِيَاءَ لِيُبَيِّنُوا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ لِجَمِيعِ النَّاسِ!
- (۲) انْقَطَعَتْ أَغْصَانُ شَجَرَاتٍ حَدِيقَتِنَا فِي هَذَا الْإِعْصَارِ الشَّدِيدِ!
- (۳) سَافَرْتُ إِلَى الْمَشْهَدِ الْمُقَنَّمَةِ فِي الْمَنَّةِ الْمَاضِيَةِ لِأُمُورِي الْفَرْدِيَّةِ!
- (۴) اعْلَمْ أَنَّ هَذِهِ الْأَثَارَ الْقَدِيمَةَ تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالذِّينِ!

۸۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْعَدَدِ أَوْ الْمَعْدُودِ:

- (۱) شَاهَدْتُ سِنَّةَ أَعْمِدَةٍ لِلْكَهْرِبَاءِ جَنْبَ مَزْرَعَةِ جَدِّي!
- (۲) كَانَ سَبْعُونَ وَخَمْسَةَ شَجَرَةٍ فِي تِلْكَ الْمَزْرَعَةِ!
- (۳) كَانَ جَدِّي قَدْ غَرَسَ شَجَرَتَيْنِ اثْنَتَيْنِ فِي الْمَنَّةِ الْمَاضِيَةِ!
- (۴) كَانَ إِثْنَا عَشَرَ فَلَّاحِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْمَزْرَعَةِ الْمُجَاوِرَةِ!

تاریخ

۸۶- کدام گزینه در رابطه با ویژگی‌های «رویدادهای تاریخی» درست است؟

- (۱) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به‌طور مستقیم درک کرد، بلکه آن‌ها را باید با استفاده از شواهد و مدارک شناخت. تکرارناپذیر و قابل تجربه هستند، مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی ندارند.
- (۲) دور از دسترس‌اند ولی قابل مشاهده هستند، می‌توان آن‌ها را به‌طور مستقیم درک کرد. تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند. مجزا و مستقل از یکدیگر می‌باشند ولی باهم رابطه علت و معلولی دارند.
- (۳) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به‌طور مستقیم درک کرد، بلکه آن‌ها را باید با استفاده از شواهد و مدارک شناخت. تکرارناپذیر و قابل تجربه نیستند. مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.
- (۴) دور از دسترس نیستند ولی قابل مشاهده، با چشم ظاهری نمی‌باشند، بلکه باید از شواهد و مدارک برای شناخت آن‌ها استفاده کرد. مجزا و مستقل از یکدیگرند ولی باهم رابطه علت و معلولی دارند.

۸۷- کدام گزینه در رابطه با «مراحل پژوهش در تاریخ» درست است؟

- (۱) بررسی گرایش دینی و اجتماعی نویسندگان بعد از تدوین زمینه‌ها و علت‌ها و قبل از مرحله شباهت کار مورخان به کارآگاهان صورت می‌گیرد.
- (۲) انتخاب موضوع مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست می‌شود و قبل از اثر و فایده موضوع پژوهش و پس از مرحله شناسایی انجام می‌گردد.
- (۳) مرحله استخراج و تنظیم مطالب قبل از بررسی گرایش سیاسی و اجتماعی و بعد از مرحله تدوین پرسش‌های تحقیق انجام می‌شود.
- (۴) قبل از تحلیل و تفسیر اطلاعات، مرحله گزارش یافته‌های پژوهش انجام می‌شود و انتخاب موضوع مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر می‌شود.

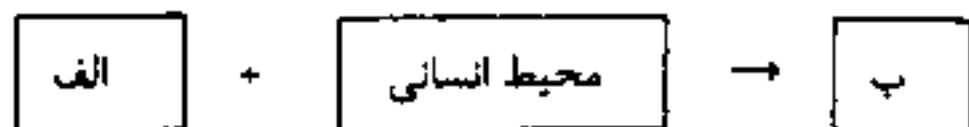
- ۸۸- در کدام گزینه ترتیب شکل‌گیری موارد زیر به درستی آمده است؟
 الف: برای رفع مشکل گاه‌شماری خورشیدی - قمری هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
 ب: امپراتور ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی اصلاح شود.
 پ: از گاه‌شماری هجری قمری در کشورهای اسلامی استفاده شد.
 ت: تولد حضرت مسیح به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان تعیین شد.
- (۱) مورد «پ» قبل از «ت» و پس از «ب» است.
 (۲) مورد «ب» قبل از «ت» و پس از «الف» است.
 (۳) مورد «الف» قبل از «ب» و پس از «پ» است.
 (۴) مورد «ت» قبل از «الف» و پس از «ب» است.
- ۸۹- هریک از توصیفات زیر به ترتیب در کدام مرحله «باستان‌شناسی» مطرح شده است؟
 الف: در این مرحله ممکن است به‌صورت اتفاقی و در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی آثاری کشف شود.
 ب: در این مرحله باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی، سیر پیشرفت فنی و هنری و فرهنگی گذشتگان را درک می‌کنند.
 پ: این مرحله نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.
 ت: در این مرحله از پهبادهای، رادارها و تصاویر ماهواره‌ای استفاده می‌کنند.
- (۱) حفاری - استخراج و تنظیم اطلاعات - شناسایی و کشف - حفاری
 (۲) شناسایی و کشف - حفاری - حفاری - شناسایی و کشف
 (۳) حفاری - شناسایی - شناسایی و کشف - استخراج و تنظیم اطلاعات
 (۴) شناسایی و کشف - استخراج و تنظیم اطلاعات - حفاری - شناسایی و کشف
- ۹۰- درباره دو موضوع «الف» و «ب» موارد زیر مطرح است، مشخص کنید کدام موارد به ترتیب مربوط به «الف» و کدام موارد مربوط به «ب» است؟
 الف: دوره گردآوری خوراک   ب: دوره تولید خوراک
 - در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی) کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان شکل گرفت.
 - این شیوه از زندگی، تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود.
 - توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشه تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی شکل گرفت.
 - انسان فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد.
- (۱) «ب» - «الف» - «الف» - «ب»
 (۲) «الف» - «ب» - «ب» - «الف»
 (۳) «ب» - «ب» - «الف» - «ب»
 (۴) «الف» - «الف» - «ب» - «ب»
- ۹۱- هریک از توضیحات زیر مربوط به کدام گروه‌ها و ملل مختلف باستان است؟
 الف: نخستین سند قانون‌گذاری جهان توسط آن‌ها تهیه و تنظیم شد.
 ب: صنعتگران این قوم علاوه بر مهارت در سفالگری در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.
 پ: آن‌ها پس از زوال حکومت بابل قدیم، به قدرت رسیدند و به سرزمین‌های همجوار خود حمله می‌کردند و به غارت آن‌ها می‌پرداختند.
- (۱) اکدی‌ها - بابلی‌ها - سومری‌ها
 (۲) آموری‌ها - سومری‌ها - آشوری‌ها
 (۳) آموری‌ها - سومری‌ها - اکدی‌ها
 (۴) بابلی‌ها - مصریان - آشوری‌ها
- ۹۲- کدام موارد درباره «محمدحسن خان اعتمادالسلطنه» درست است؟
 الف: نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.
 ب: سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.
 پ: او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.
 ت: در دوره ریاست او بر دارالترجمه همایونی، آثار فراوانی به فارسی ترجمه شد.
- (۱) «الف» - «پ»
 (۲) «ب» - «پ»
 (۳) «الف» - «ت»
 (۴) «ب» - «ت»

- ۹۳- کدام موارد بیانگر وضعیت نشریات بعد از پیروزی انقلاب اسلامی است؟
 الف: شروع به انتشار مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی
 ب: رشد سریع نشریات
 پ: رشد بالای مراکز انتشاراتی
 ت: برخورداری نشریات عمومی و تخصصی از عمق و تنوع بسیار بالا
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «پ» (۳) «ب» - «ت» (۴) «پ» - «ت»
- ۹۴- با توجه به تحولات هنری و معماری دوران افشار و زند، هریک از تحولات زیر در کدام دوران رخ داده‌اند؟
 الف: نقاشان به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند.
 ب: شهر اصفهان بازسازی شد.
 پ: هنر ایرانی و هندی تلفیق شد.
 ت: نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه‌فرنگی معروف بود.
- (۱) زند - افشار - افشار - زند (۲) زند - زند - افشار - افشار
 (۳) افشار - زند - زند - افشار (۴) افشار - افشار - زند - زند
- ۹۵- در کدام گزینه تقدم و تاخر زمانی رویدادهای زیر به درستی آمده است؟
 الف: وقوع انقلاب باشکوه در تاریخ انگلستان
 ب: ملقب شدن ملکه انگلیس به امپراتوری هند و بریتانیا
 پ: آغاز انقلاب فرانسه یا حمله مردم خشمگین پاریس به زندان باستیل
 ت: کودتای ناپلئون بناپارت و دست یافتن او به قدرت
- (۱) «پ» بعد از «ب» و قبل از «ت» رخ داده است. (۲) «الف» بعد از «ت» و قبل از «پ» رخ داده است.
 (۳) «ب» بعد از «الف» و قبل از «ت» رخ داده است. (۴) «ت» بعد از «پ» و قبل از «ب» رخ داده است.

جغرافیا

- ۹۶- کدام مورد جاهای خالی در عبارات‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود باشد، ..... می‌گویند و دید ترکیبی، مطالعه ..... است.»
- (۱) مکان جغرافیایی - یک پدیده در یک مکان خاص بدون در نظر گرفتن سایر پدیده‌ها
 (۲) پدیده جغرافیایی - همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان
 (۳) پدیده جغرافیایی - جامع بر روی یک پدیده در مکان‌های مختلف
 (۴) محیط جغرافیایی - همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان
- ۹۷- کدام یک از موارد زیر درباره پرسش‌های جغرافیا درست است؟
 الف: چه چیز: روند زمانی موضوعات
 ب: کجا: رکن اساسی جغرافیا
 پ: چرا: ماهیت هر پدیده یا مسئله
 ت: چگونه: بررسی سیر تکوین و تحول پدیده
- (۱) «الف» - «پ» (۲) «الف» - «ت» (۳) «ب» - «پ» (۴) «ب» - «ت»
- ۹۸- کدام عبارت موارد «الف» و «ب» را به ترتیب کامل می‌کند؟
- (۱) محیط اجتماعی - محیط جغرافیایی
 (۲) محیط طبیعی - محیط جغرافیایی
 (۳) محیط اجتماعی - محیط طبیعی
 (۴) محیط جغرافیایی - محیط طبیعی

۹۹- در متن زیر مواردی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است؛ به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟
 «بزه‌شناسی درصد تغییرات جمعیت و درصد مهاجرت در یک دهه در شهر آبادان را با استفاده از روش‌های آماری»
 «الف»

مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد و ضمن توجه به تغییرات جمعیتی به بررسی علت‌های پنهان تغییرات هم
 «ب»

می‌پردازد و معتقد است به نظر می‌رسد نبود زمینه‌های مناسب اشتغال و وجود ریزگردها، عامل افزایش مهاجرت
 «پ»
 است.

- ۱) در صورتی که «الف» بیان مسئله و «ب» تدوین فرضیه باشد، قسمت «پ» مربوط به مرحله نتیجه‌گیری است.
  - ۲) در صورتی که «الف» تدوین فرضیه باشد، «ب» پردازش اطلاعات را بیان می‌کند و «پ» ارائه پیشنهاد می‌باشد.
  - ۳) اگر «ب» نتیجه‌گیری باشد، «الف» به تدوین فرضیه پرداخته و «پ» هم به ارائه پیشنهاد پرداخته است.
  - ۴) در صورتی که «پ» تدوین فرضیه باشد و «الف» هم به پردازش اطلاعات اشاره داشته باشد، «ب» مربوط به جمع‌آوری اطلاعات است.
- ۱۰۰- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟

الف: دریای عمان، به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

ب: دریای خزر، بزرگ‌ترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۵۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

۱) در هر دو مورد به ارزش‌های سیاسی و فرهنگی این نواحی اهمیت داده است که تسلط بر این مناطق می‌تواند موازنه قدرت را در جهان تغییر دهد.

۲) در هر دو مورد به دسترسی به آب‌های آزاد پرداخته است که برای هر کشوری، علاوه بر امکان ارتباط با سایر نقاط جهان، دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوخت‌های فسیلی را نیز فراهم می‌کند.

۳) متن «ب» اشاره به موقعیت نسبی ممتاز دارد و «الف» به امکان روابط بازرگانی بیشتر اشاره دارد.

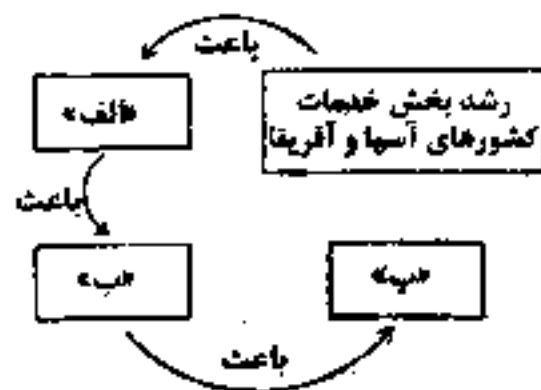
۴) متن «الف» موقعیت ریاضی را مهم می‌داند و در «ب» موقعیت نسبی مورد توجه قرار گرفته است.

۱۰۱- کدام مورد جاهای خالی در عبارات‌های زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«هر پدیده در روی زمین دارای ..... است که این موقعیت فقط به آن پدیده تعلق دارد، و همه پدیده‌ها ..... دارند.»

- ۱) موقعیت نسبی - موقعیت ریاضی
- ۲) مرز مشخصی - ناحیه خاصی
- ۳) مکان مشخصی - مرزبندی
- ۴) موقعیت ریاضی - موقعیت نسبی

۱۰۲- کدام عبارات‌ها موارد «الف»، «ب» و «پ» در تصویر زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- ۱) صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها - رشد شهرگرایی - بالاتر رفتن سطح شهرنشینی نسبت به اروپا و آمریکای شمالی و استرالیا
- ۲) افزایش تعداد شهرهای ۵ و ۱۰ میلیونی در آسیا و آفریقا - کاهش جمعیت روستاها - افزایش مولد نسبت به مرگ و میر در روستاها
- ۳) ورود این کشورها به تجارت جهانی - مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها - رشد شهرنشینی
- ۴) افزایش دامنه نفوذ شهرها - افزایش فرصت‌های شغلی در شهرها - رشد شهرگرایی

۱۰۳- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«به‌طور کلی شهرها نسبت به روستاها .....»

- ۱) پرجمعیت‌تراند و تراکم جمعیت در آن‌ها بیشتر است و وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد در شهرها بیشتر است.
- ۲) جمعیت شاغل بیشتری در بخش صنعت و خدمات دارند و مهم‌ترین ملاک تفاوت شهرها با روستاها ملاک جمعیتی است.
- ۳) فضاهای بازر و تغییرات اجتماعی کندتری دارند؛ اما خدمات و تسهیلات بیشتری دارند.
- ۴) امکانات آموزشی و درمانی و پزشکی متنوع‌تر و گسترده‌تری دارند و نوگرایی افراد آن‌ها بیشتر است.

۱۰۴- در رابطه با مگالاپلیس کدام عبارت بیان درستی ندارد؟

- ۱) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه مادرشهری یا مگالاپلیس به وجود می‌آید.
- ۲) مهم‌ترین ویژگی‌های مگالاپلیس‌ها عبارتند از: تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات پولی و مالی و تمرکز صنایع دانش‌بنیان.
- ۳) در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا مگالاپلیس به وجود می‌آید.
- ۴) مگالاپلیس‌ها معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی، کریدوری و برخی نیز شکل خوشه‌ای و کهکشانی پیدا کرده‌اند.

۱۰۵- در رابطه با شهرنشینی و افزایش جمعیت شهری در ایران کدام عبارت بیان درستی ندارد؟

- ۱) یک عامل از عوامل شهرنشینی سریع، اختصاص سرمایه‌گذاری‌ها به شهرها توسط بخش خصوصی بود با آنکه دولت‌ها بخش عمده درآمد نفتی را در روستاها سرمایه‌گذاری کردند.
- ۲) تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد.
- ۳) افزایش جمعیت شهری از طریق مهاجرت روستاییان به شهرها و افزایش طبیعی جمعیت شهرها صورت می‌گرفت.
- ۴) یکی از عوامل رشد شهرنشینی انجام اصلاحات ارضی در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ و واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا بود.

منطق و فلسفه

۱۰۶- کدام گزینه درباره دانش منطق نادرست است؟

- ۱) یا بیان قوانین حاکم بر ذهن، روش‌های پیشگیری از مغالطات را بیان می‌کند.
- ۲) با درست تعریف کردن و درست استدلال کردن، شیوه درست اندیشیدن را به انسان آموزش می‌دهد.
- ۳) تشخیص خطاهای ذهن که مانند بیماری هستند، سبب می‌شود شیوه درست اندیشیدن را بیاموزیم.
- ۴) کشف قواعد منطق، در عملکرد طبیعی ذهن اثر می‌گذارد تا ذهن سریع‌تر و دقیق‌تر عمل کند.

۱۰۷- کدام گزینه درباره «کاربرد دانش منطق» درست است؟

- ۱) تعریف دقیق هر مفهوم و استدلال علمی هر گزاره‌ای را امکان‌پذیر می‌سازد.
- ۲) وسیله رسیدن به حقیقت است و هر کس آن را نیاموزد نمی‌تواند نسبت به معلومات خود یقین داشته باشد.
- ۳) استدلال را بر یقین استوار می‌سازد و مغالطات را برای ما رمزگشایی می‌کند تا دچارش نشویم.
- ۴) بررسی قواعد منطق، توانمندی اندیشیدن انسان را تقویت می‌نماید تا به‌عنوان مثال با استدلال درک کند فلان کالا را نخرد.

۱۰۸- کدام یک از گزینه‌های زیر یک «تصدیق» به شمار می‌رود؟

- ۱) روزی تو خواهی آمد از کوچه‌های باران.
- ۲) ساقی بیا که بار ز رخ پرده برکشید.
- ۳) به وقت صبح قیامت که سر ز خاک برارم.
- ۴) تو بمان ای آنکه چون تو پاک نیست.

۱۰۹- کدام گزینه درباره الفاظ و پیوند آن با منطق درست نیست؟

- ۱) خطای در الفاظ و معانی آن‌ها سبب خطای در اندیشیدن می‌شود.
- ۲) بدون تصور الفاظ، اندیشیدن برای انسان ممکن نمی‌شود.
- ۳) از آنجا که الفاظ نشانه معانی هستند که منتقل می‌کنند، منطق به الفاظ توجه دارد.
- ۴) اگر اندیشیدن صرفاً متکی بر معانی بود و نه الفاظ باز هم پرداختن به الفاظ در منطق یک ضرورت بود.

۱۱۰- در کدام گزینه نوع دلالت لفظ بر معنا به درستی آورده شده است؟

- ۱) دستی هم بر سر ما بکش تا مانند تو موفق شویم (دலالت التزامی)
- ۲) دست در دست هم دهیم به مهر (دலالت مطابقه)
- ۳) با دست شکسته نمی‌توان باری کشید (دலالت التزامی)
- ۴) دستم اندر دامن ساقی سیمین ساق بود (دலالت تضمنی)

۱۱۱- در کدام گزینه پیش آمدن مغالطه نگارشی کلمات ممکن است؟

- ۱) آن یکی شیری است کادم می‌خورد و آن دگر شیری است کادم می‌خورد.
- ۲) او عمری با ریا و خودخواهی مبارزه کرد.
- ۳) گل از خارم برآوردی و خار از پا و پا از گل.
- ۴) روزگاری است که کس را به کسی یاری نیست.

۱۱۲- کدام گزینه به مغالطه «توسل به معنای ظاهر» اشاره ندارد؟

- (۱) گفتم زیر پایت پوست خربزه گذاشته‌اند گفت اگر فصل خربزه نگذشته باشد.
- (۲) گفتم با یک دست نمی‌توانی دو هندوانه از زمین برداری گفت به یکی اکتفا می‌کنم.
- (۳) گفتم سرت آنقدر گرم شده است که یادی ز ما نمی‌کنی گفت آری خیلی مشغول و گرفتارم.
- (۴) گفتم سگی که واق‌واق می‌کند پاچه نمی‌گیرد، گفت مگر آنکه سگ گله باشد.

۱۱۳- معنای اصل فلسفی «مغایرت وجود و ماهیت» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) عقل در ظرف خیال خود می‌تواند مفهوم انسان را از مفهوم وجود جدا سازد.
  - (۲) عقل در عالم حقیقی توانمندی آن را دارد که مفهوم انسان را از مفهوم وجود جدا سازد.
  - (۳) وجود بر ماهیت حمل شده و همگان پذیرفته‌اند که با دو واقعیت روبه‌رو هستند.
  - (۴) دوگانگی دو مفهوم ما را بدان سو می‌برد که هر ماهیتی قابل تحقق است.
- ۱۱۴- در صورتی که وجود عین یا جزو ماهیت «آهن» باشد، کدام گزاره درست به نظر می‌رسد؟

- (۱) حمل عدم بر آهن اگر چه ممکن است ولی نیازمند دلیل است.
- (۲) انسان می‌تواند آهن تصور شده را در دنیای بیرون ببیند.
- (۳) آهن و وجود دوگانه‌ای هستند که اگر چه در ذهن مغایرند ولی در دنیای بیرونی یکسانند.
- (۴) حمل وجود بر آهن نیازمند دلیلی است که بدان موجودیت بخشیده است.

۱۱۵- کدام یک از قضیه‌های زیر از جهت وجود خارجی «یکی» هستند ولی از نظر مفهوم ذهنی با یکدیگر «مغایرند»؟

- (۱) انسان نویسنده است.
- (۲) انسان، انسان است.
- (۳) دنیا زیبا است.
- (۴) فلز در حرارت منبسط می‌شود.

۱۱۶- با توجه به پرسش «این چیست» کودک از پدرش، کدام گزاره «درست» است؟

- (۱) این یک پرسش فلسفی است که نشان می‌دهد کودک مغایرت وجود و ماهیت را دریافته است.
- (۲) کودک مفهوم ماهیت را دریافته است ولی تردید او در تفاوت آن با وجود است.
- (۳) کودک مفهوم وجود را دریافته و به دوگانگی وجود و ماهیت در دنیای بیرون ذهن خود باور دارد.
- (۴) کودک با درک مغایرت وجود و ماهیت به دنبال پی بردن به چیستی است که برایش مجهول مانده است.

۱۱۷- درباره مغایرت وجود و ماهیت در جهان اسلام و جهان غرب کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) فارابی نگاه ویژه‌ای بدان داشت و در تمایز این دو مفهوم نکاتی را مطرح کرد.
- (۲) توماس اکوئیناس همچون فارابی و ابن سینا این نظریه را پایه برهان خود در اثبات وجود خدا قرار داد.
- (۳) ابن سینا برای اثبات این اصل دلایلی آورد و هستی و چیستی را دو مفهوم از یک چیز دانست.
- (۴) این مسئله از اساسی‌ترین آرای و عقاید فلسفی اندیشه‌های اسلامی شد.

۱۱۸- اگر عدم برای «الف» که ذاتاً ممکن است به واسطه امری خارج از ذهن از ذاتش ضرورت شود، در این صورت

«الف» ..... است.

- (۱) ممتنع‌الوجود
- (۲) واجب‌الوجود بالذات
- (۳) واجب‌الوجود بالغیر
- (۴) ممکن‌الوجود بالذات

۱۱۹- درباره ممکن‌الوجود بالذات می‌توان گفت:

- (۱) ذاتی که اگر علتش باشد واجب‌الوجود بالغیر می‌گردد.
- (۲) امکان از ناحیه غیر بر آن وارد یا عارض می‌گردد.
- (۳) مفاهیم ماهوی همه ممکن‌الوجود بالذات‌اند.
- (۴) برای وجود و امکان خود نیازمند علت است.

۱۲۰- دو گزاره «انسان ممکن است» و «آدمی دارای پدر است» با کدام یک از گزاره‌های زیر منطبق‌اند؟

- (۱) حمل سبز بر درخت - حمل شکل بر دایره
- (۲) حمل سیاه بر انسان - حمل جسم بر انسان
- (۳) حمل نامی بر گیاه - حمل توپ بر گرد
- (۴) حمل مثلث بر شکل - حمل دارای اضلاع بر مثلث

روان‌شناسی

۱۲۱- به ترتیب عوامل تأثیرگذار بر توصیف دانشمندان، در کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- (۱) پیش‌فرض‌ها - نظریات پذیرفته‌شده در هر علم - ارزش‌ها - جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش
- (۲) پیش‌فرض‌ها - نظریات پذیرفته‌نشده در هر علم - ارزش‌ها - جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش
- (۳) دقیق و بی‌طرف بودن - پیش‌فرض‌ها - ارزش‌ها - چیستی پدیده‌ها
- (۴) استعداد و دقت - نظریات پذیرفته‌شده در هر علم - پیش‌فرض‌ها - چیستی پدیده‌ها

۱۲۲- علم تجربی در چه زمینه‌ای از منابع دیگر کسب آگاهی و معرفت بهره می‌برد؟

(۱) موضوع (۲) روش (۳) مبانی (۴) مشاهده

۱۲۳- پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی و تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی، باعث کدام مورد زیر می‌شود؟

- (۱) ناتوانی روش علمی در پاسخ‌دهی به پرسش‌های بشر امروز - دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان یا تقریباً یکسان در روان‌شناسی - محدودیت علمی در توصیف پدیده‌های انسانی
 (۲) ناتوانی روش علمی در پاسخ‌دهی به پرسش‌های بشر امروز - دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی - محدودیت روش علمی در تبیین پدیده‌های انسانی
 (۳) ناتوانی روش غیرعلمی در پاسخ‌دهی به پرسش‌های بشر امروز - دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی - محدودیت روش علمی در تبیین پدیده‌های غیرانسانی
 (۴) ناتوانی روش غیرعلمی در پاسخ‌دهی به پرسش‌های بشر امروزی - دشواری در رسیدن به یافته‌های یکسان یا تقریباً یکسان در روان‌شناسی - محدودیت روش علمی در توصیف پدیده‌های انسانی

۱۲۴- کدام گزینه زیر نادرست است؟

- (۱) پژوهش دانشمندان با طرح آن شروع می‌شود. ← مسئله
 (۲) مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی است. ← فرضیه
 (۳) روش‌های فلسفی را شامل می‌شود. ← عقل (جزو منابع کسب آگاهی)
 (۴) با کمک مشاهده، رابطه بین پدیده‌ها در آن بررسی می‌شود. ← علم تجربی

۱۲۵- «پژوهشگری سعی دارد به بررسی تأثیر نوع ورزش بر میزان سلامتی دانش‌آموزان بپردازد. این پژوهشگر قصد دارد سلامتی دانش‌آموزان را به صورت دقیق اندازه‌گیری کند.» موفقیت وی به چه چیزی بستگی دارد؟

- (۱) ارزیابی دقیق از مسئله
 (۲) شروع با طرح مسئله
 (۳) استفاده از روش‌های نظام‌دار
 (۴) تعریف عملیاتی متغیرها

۱۲۶- اگر عبارت «پاداش دادن در مقابل یک رفتار مطلوب، باعث تکرار آن رفتار خواهد شد» تأیید شود، کدام گزینه زیر در مورد آن درست است؟

- (۱) یک فرضیه ارائه شده است.
 (۲) یک نظریه مطرح شده است.
 (۳) فرضیه به یک اصل تبدیل شده است.
 (۴) با طرح مسئله مواجه هستیم.

۱۲۷- به ترتیب در هر یک از عبارت‌های زیر، کدام روش برای جمع‌آوری اطلاعات مناسب‌تر است؟

- بررسی سطح عملکرد رانندگان در رعایت علائم راهنمایی و رانندگی
 - توصیف واکنش بیماران ضداجتماعی بعد از مشاوره
 - بررسی تعامل متقابل رانندگان و پلیس
 - بررسی تجارب مفید شهروندان یک جامعه

- (۱) آزمون - مشاهده - مشاهده - مصاحبه
 (۲) پرسش‌نامه - مشاهده - مشاهده - مصاحبه
 (۳) مصاحبه - پرسش‌نامه - مشاهده - پرسش‌نامه
 (۴) مشاهده - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون

۱۲۸- علت دشواری ساخت آزمون‌های علوم انسانی و پیچیده بودن فرآیند آن چیست؟

- (۱) استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن‌ها باید در کنار سایر روش‌های جمع‌آوری اطلاعات و توسط متخصصین انجام گردد.
 (۲) بیش از هر روش جمع‌آوری اطلاعات دیگر، افراد عادی جامعه یا استفاده از آزمون‌های روان‌شناختی مواجه می‌شوند.
 (۳) مشخصات و اطلاعات مربوط به افراد پاسخ‌دهنده به آزمون‌ها نباید به صورت عمومی و برای دیگران منتشر شود.
 (۴) آزمون‌ها باید دقیقاً همان چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند و در اجراهای متعدد باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.

۱۲۹- فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه را چه می‌نامند و منظور از دریافت و فهم بیشتر اطلاعات براساس ویژگی‌های حسی و کیفی چیست؟

- (۱) تفکر - پردازش مفهومی
 (۲) تفکر - پردازش ادراکی
 (۳) ادراک - پردازش ادراکی
 (۴) ادراک - پردازش مفهومی

۱۳۰- اگر محققی بخواهد در مورد فرسودگی شغلی مطالعه کند، سومین هدف او کدام است؟

(۱) باید ویژگی‌های افراد مبتلا به فرسودگی شغلی را بیان کند.

(۲) باید دلایل ابتلا به فرسودگی شغلی را شناسایی کند.

(۳) باید برای کاهش فرسودگی شغلی راهکار ارائه دهد.

(۴) باید آینده افراد مبتلا به فرسودگی شغلی را ترسیم نماید.

۱۳۱- انسان‌ها با استفاده از کدام مورد زیر می‌توانند به مراتب بالاتر شناخت دست یابند و استنباط‌های زیادی داشته باشند؟

(۲) نتیجه تحریک گیرنده‌های حسی

(۱) استفاده از اطلاعات خام موجود در حافظه

(۴) تعبیر و تفسیر محرک‌های انتخابی

(۳) انتخاب محرک‌های احساس شده

۱۳۲- در کدام گزینه به ترتیب به درستی و نادرستی عبارات‌های زیر اشاره شده است؟

- انتخاب چند محرک احساس شده، به وسیله توجه امکان پذیر است.

- فرآیند «توجه تا تصمیم‌گیری» شناخت نامیده می‌شود.

- شناخت شکل گرفته در صورتی که در اثر پردازش ادراکی باشد، پایدارتر است.

- استدلال و حافظه جزو شناخت عالی هستند.

(۲) نادرست - درست - درست - نادرست

(۱) درست - درست - نادرست - نادرست

(۴) نادرست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - درست - نادرست

۱۳۳- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به کدام پردازش مربوط می‌شود؟

- انتخاب عروسک براساس بزرگی آن

- انتخاب بستنی براساس طعم و مزه آن

- انتخاب خودکار براساس دوام آن

- انتخاب کیف براساس قیمت آن

(۲) مفهومی - مفهومی - ادراکی - ادراکی

(۱) ادراکی - ادراکی - مفهومی - مفهومی

(۴) مفهومی - ادراکی - ادراکی - ادراکی

(۳) ادراکی - مفهومی - مفهومی - مفهومی

۱۳۴- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر نشانگر کدام هدف علم تجربی است؟

- هدف پژوهشگری که تلاش می‌کند دلایلی را برای وقوع یک پدیده ارائه دهد.

- روان‌شناسی که به بررسی علمی و بیان رابطه علت و معلولی پدیده‌ها می‌پردازد.

- پژوهشگری در یک تحقیق، نحوه رفتار کودک مبتلا به اوتیسم را بیان می‌کند.

- محققی که هنگام بررسی یک ماده شیمیایی خاص، پی به ویژگی‌های آن می‌برد.

(۲) تبیین - تبیین - توصیف - توصیف

(۱) تبیین - توصیف - توصیف - تبیین

(۴) توصیف - توصیف - تبیین - تبیین

(۳) توصیف - تبیین - تبیین - تبیین

۱۳۵- کدام فعالیت زیر از طریق نتایج و کارکردهای قابل مشاهده آن قابل استنباط و بررسی است؟

(۲) الهام به مطالعه روان‌شناسی عشق می‌ورزد.

(۱) اشک از چشمان افسانه سرازیر می‌شود.

(۴) احسان حرکت پاندول ساعت را دنبال می‌کند.

(۳) سارا لباس خود را مرتب می‌کند.

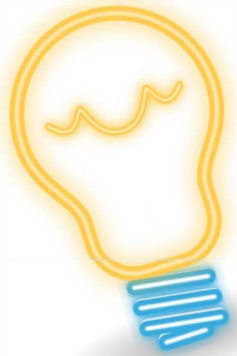

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

زیبختار

آزمون

آزمونهای سراسری گاج

join us ...

آزمون ۳ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – مرحله اول (۱۴۰۳/۰۷/۲۷)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستانها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمونهای آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمونها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاههای ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانالهای ارتباطی:

ویژه پایانه دوازدهم

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ درست است.

تعداد کتاب‌های علمی: X تعداد کتاب‌های تاریخی: $\frac{X}{2}$ تعداد کتاب‌های داستانی: $\frac{5X}{4}$

طبق اصل جمع داریم:

$$X + \frac{X}{2} + \frac{5X}{4} = 66 \xrightarrow{\times 4} 4X + 2X + 5X = 264 \Rightarrow 11X = 264 \Rightarrow X = 24$$

در کتابخانه ۲۴ کتاب علمی، ۱۲ کتاب تاریخی و ۳۰ کتاب داستانی وجود دارد.

برای انتخاب یک کتاب علمی و یک کتاب داستانی، طبق اصل ضرب داریم:

$$24 \times 30 = 720$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲. گزینه ۲ درست است.

$$7x - x^2 - 3 = x \Rightarrow x^2 - 6x + 3 = 0$$

$$\Delta = (-6)^2 - 4(1)(3) = 36 - 12 = 24$$

$$x = \frac{-(-6) \pm \sqrt{24}}{2(1)} = \frac{6 \pm 2\sqrt{6}}{2} = \frac{2(3 \pm \sqrt{6})}{2} = 3 \pm \sqrt{6}$$

ریشه بزرگ‌تر معادله $x = 3 + \sqrt{6}$ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۱ درست است.

$$C(4, 2) = \frac{4!}{2! \times 2!} = 6$$

الف) انتخاب ۲ سؤال از بین ۴ سؤال تشریحی:

$$4^3 = 64$$

ب) انتخاب گزینه در ۳ سؤال چهارگزینه‌ای:

$$6 \times 64 = 384$$

تعداد کل حالت‌های ممکن:

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۳ درست است.

حالت اول: رقم یکان ۰ باشد:

$$6 \times 5 \times 4 \times 1 = 120$$

حالت دوم: رقم یکان ۵ باشد:

$$5 \times 5 \times 4 \times 1 = 100$$

تعداد کل:

$$120 + 100 = 220$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵. گزینه ۳ درست است.

تعداد دانش‌آموزان پایه دوازدهم را X نفر در نظر می‌گیریم. یک نفر از X نفر به‌عنوان کاپیتان انتخاب شده؛ بنابراین باید ۲ نفر

دیگر از $(X - 1)$ نفر باقی‌مانده و ۳ نفر از ۵ دانش‌آموز یازدهم انتخاب شوند

$$\binom{X-1}{2} \binom{5}{3} = 150 \Rightarrow \frac{(X-1)(X-2)}{2} \times 10 = 150 \Rightarrow (X-1)(X-2) = 30 \Rightarrow X = 7$$

چون X (تعداد) عددی طبیعی است، جواب معادله را از روش حدس زدن به دست آوردیم. اکنون می‌خواهیم از ۵ دانش‌آموز یازدهم و ۷ دانش‌آموز دوازدهم (در کل ۱۲ نفر) سه نفر را با ترتیب انتخاب کنیم. از رابطه تبدیل استفاده می‌کنیم.

$$P(12, 3) = 12 \times 11 \times 10 = 1320$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۶. گزینه ۱ درست است.

$$(2 \times 1) + (3 \times 4) + (1 \times 2 \times 4) = 2 + 12 + 8 = 22$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۷. گزینه ۲ درست است.

تعداد انتخاب‌های ۳ تایی از ۷ نقطه برابر است با:

$$C(7, 3) = \frac{7!}{3! \times 4!} = 35$$

اگر ۳ نقطه انتخابی روی خط راست باشند مثلث ایجاد نمی‌شود؛ که تعداد آن‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$C(3, 3) + C(4, 3) = 1 + 4 = 5$$

$$تعداد\ مثلث\ ها = 35 - 5 = 30$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸. گزینه ۳ درست است.

روابط تبدیل و ترکیب به صورت مقابل هستند:

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \quad C(n, r) = \frac{n!}{r! \times (n-r)!}$$

بنابراین داریم:

$$\frac{P(n-1, 2)}{C(n+1, 4)} = \frac{4}{5} \Rightarrow \Delta P(n-1, 2) = 4C(n+1, 4) \Rightarrow$$

$$\Delta \times \frac{(n-1)!}{(n-3)!} = 4 \times \frac{(n+1)!}{4!(n-3)!} \Rightarrow \Delta(n-1)! = 4 \times \frac{(n+1) \times n \times (n-1)!}{4 \times 3 \times 2 \times 1}$$

$$\Rightarrow \Delta = \frac{(n+1) \times n}{3 \times 2 \times 1} \Rightarrow \underbrace{(n+1) \times n}_{\text{ضرب دو عدد متوالی}} = 30 \Rightarrow n = 5$$

$$P(n, n-1) = n! \xrightarrow{n=5} P(5, 4) = 5! = 120$$

$$C(n, 1) = n \xrightarrow{n=5} C(5, 1) = 5$$

$$P(n, n-1) \times C(n, 1) = 120 \times 5 = 600$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۹. گزینه ۴ درست است.

$$\text{حداقل درآمد فروش مغازه‌ها} = 6 \times 7 \times 8 \times 4 = 1344$$

$$\text{حداکثر درآمد فروش مغازه‌ها} = 6 \times 9 \times 10 \times 4 = 2160$$

$$\text{میلیارد تومان} = 2160 - 1344 = 816$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۱ درست است.

مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ از رابطه $-\frac{b}{a}$ به دست می‌آید؛ بنابراین:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \Rightarrow m + n = -\frac{-2m}{1} \Rightarrow$$

$$m + n = 2m \Rightarrow n = 2m - m \Rightarrow n = m$$

چون ریشه‌ها باهم برابرند معادله اصلی دارای ریشه مضاعف و مقدار Δ آن همواره صفر است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۳ درست است.

با فرض $x^2 - 2x = A$ داریم:

$$A^2 - A - 2 = 0 \Rightarrow (A - 2)(A + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} A = 2 \\ A = -1 \end{cases}$$

الف) $x^2 - 2x = A \xrightarrow{A=-1} x^2 - 2x = -1 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 = 0 \Rightarrow (x - 1)^2 = 0 \Rightarrow x = 1$

ب) $x^2 - 2x = A \xrightarrow{A=2} x^2 - 2x = 2 \Rightarrow x^2 - 2x - 2 = 0 \Rightarrow \Delta = 12$

مقدار دلتای معادله $x^2 - 2x - 2 = 0$ مثبت می‌باشد پس ۲ ریشه متمایز مخالف $x = 1$ خواهد داشت؛ بنابراین معادله اصلی دارای ۳ ریشه حقیقی متمایز است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۲ درست است.

ریشه $x = a$ را در معادله جایگزین می‌کنیم:

$$3x^2 + ax - 2 = 0 \xrightarrow{x=a} 3a^2 + a^2 - 2 = 0 \Rightarrow 4a^2 = 2 \Rightarrow a^2 = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a = \pm \frac{1}{\sqrt{2}} \Rightarrow \text{ریشه مثبت } a = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

اگر $a = \frac{1}{\sqrt{2}}$ را در معادله درجه دوم قرار دهیم خواهیم داشت:

$$3x^2 + \frac{1}{\sqrt{2}}x - 2 = 0$$

معادله را به روش کلی Δ حل می‌کنیم:

$$\Delta = b^2 - 4ac = \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2 - 4(3)(-2) = \frac{1}{2} + 24 = \frac{49}{2}$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x = \frac{-\frac{1}{\sqrt{2}} \pm \frac{7}{\sqrt{2}}}{2(3)}$$

چون $a = 3$ و $c = -2$ هم علامت نیستند، ریشه دیگر این معادله منفی است.

$$x = \frac{-\frac{1}{\sqrt{2}} - \frac{7}{\sqrt{2}}}{6} = \frac{-\frac{8}{\sqrt{2}}}{6} = -\frac{8}{6\sqrt{2}} = -\frac{4}{3\sqrt{2}}$$

گویا می‌کنیم:

$$-\frac{4}{3\sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = -\frac{4\sqrt{2}}{6} = -\frac{2\sqrt{2}}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

معادله اول را برحسب توان‌های نزولی x مرتب می‌کنیم.

$$(a + 1)x^2 + 2ax - 6 = 0$$

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ مجموع ریشه‌ها از رابطه $-\frac{b}{a}$ و ضرب ریشه از رابطه $\frac{c}{a}$ به دست می‌آید.

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = \frac{-2a}{a+1} \quad \text{ضرب ریشه‌ها} = \frac{-6}{a+1}$$

$$+2 \text{ (مجموع ریشه‌ها)} = 3 = \text{ضرب ریشه‌ها}$$

$$\frac{-6}{a+1} = 3 \left(\frac{-2a}{a+1} \right) + 2 \xrightarrow{a \neq -1} -6 = -6a + 2(a+1) \Rightarrow a = 2$$

$a = 2$ را در معادله دوم جایگذاری نموده و ریشه‌های آن را به دست می‌آوریم.

$$x^2 + 2\sqrt{3}x + 2 = 0 \Rightarrow \Delta = (2\sqrt{3})^2 - 4(1)(2) = 12 - 8 = 4$$

$$x = \frac{-2\sqrt{3} \pm \sqrt{4}}{2} = \frac{-2\sqrt{3} \pm 2}{2} = \frac{2(-\sqrt{3} \pm 1)}{2} = -\sqrt{3} \pm 1$$

$$\begin{cases} x = -\sqrt{3} + 1 \\ x = -\sqrt{3} - 1 = -(\sqrt{3} + 1) \end{cases}$$

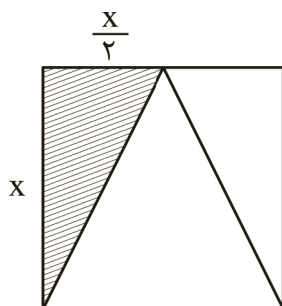
ریشه کوچک‌تر معادله برابر با $x = -(\sqrt{3} + 1)$ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴. گزینه ۳ درست است.

ضلع مربع را در X در نظر می‌گیریم و مساحت مربع و مثلث را بر حسب X می‌نویسیم.

مساحت مربع:

$$S_1 = x^2$$

مساحت مثلث:

$$S_2 = \frac{x \times \frac{x}{2}}{2} = \frac{x^2}{4}$$

معادله را تشکیل داده و X را به دست می‌آوریم:

$$x^2 = \frac{x^2}{4} + \frac{27}{2} \xrightarrow{\times 4} 4x^2 = x^2 + 54 \Rightarrow 3x^2 = 54 \Rightarrow$$

$$x^2 = 18 \Rightarrow x = \pm\sqrt{18} = \pm 3\sqrt{2}$$

اندازه ضلع نمی‌تواند منفی باشد، پس $x = 3\sqrt{2}$ قابل قبول است. حالا قطر مربع را به دست می‌آوریم.

$$\text{قطر مربع} = \sqrt{2} \times \text{ضلع مربع} = \sqrt{2} \times 3\sqrt{2} = 6$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

حروف «پ» و «ت» در هر جای کلمه قرار بگیرند، نقطه‌دار هستند. اما حرف «ی» اگر در انتهای کلمه قرار گیرد، نقطه‌دار محسوب نمی‌شود. بنابراین یکی از حروف «پ» یا «ت» باید در انتهای کلمه قرار گیرند. یکی از این دو حرف که باقی می‌ماند، به همراه حرف «ی» می‌توانند در ابتدای کلمه قرار استفاده شوند.

$$2 \times 5 \times 4 \times 2 = 80$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱ - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۳ درست است.

ابتدا باید میزان سرمایه‌گذاری خانم غلامی را محاسبه کنیم:

$$۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۳} = ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

حالا باید قیمت هر برگه سهام را محاسبه کنیم:

$$۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \div ۱۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰ \text{ مبلغ هر برگ سهام تومان}$$

تعداد سهام خریداری شده

وقتی نصف سهامها ۱۰۰ برگ است، یعنی کل سهامها ۲۰۰ برگ سهم می‌باشد. پس سرمایه کل شرکت برابر است با:

$$۲۰۰ \times ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

(اقتصاد - درس ۲، ص ۱۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۷. گزینه ۳ درست است.

کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست، چرا که، بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به طوری که تنها نیمی از آنها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.

(اقتصاد - درس ۱، ص ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

الف) برای محاسبه درصد، باید از فرمول زیر استفاده کرد:

$$\frac{\text{میزان سهام سرمایه‌گذار}}{\text{کل سهام اولیه بنگاه}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۲,۱۰۰}{۲۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۸,۴ \text{ درصد}$$

ب) تعداد کل سهام شرکت ۲۵ هزار سهم است. فردی که می‌خواهد مالک $\frac{۱}{۴}$ باشد، باید این تعداد سهم را خریداری کند:

$$۲۵,۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} = ۶,۲۵۰ \text{ سهم}$$

(اقتصاد - درس ۲، ص ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۱ درست است.

ویژگی تیزبینی، یعنی کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و ذهنشان خطور نمی‌کند.

(اقتصاد - درس ۱، ص ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

- آقای رضائزاد یک وکیل است که ۳ روز در هفته در یک شرکت حقوقی فعالیت دارد و مابقی روزها در یک مؤسسه خیریه مشکلات حقوقی افراد را حل می‌کند. ← شخصی

- خانم ملاحسین در ابتدا یک آرایشگاه تأسیس کرد و پس از کسب موفقیت و ثبت قانونی برند خود و ارائه اساسنامه بسیار یک شعبه آن را به خواهر خود واگذار کرد و خود در حال حاضر به دنبال واردات محصولات آرایشی است و وام‌های بانکی خاصی نیز دریافت کرده است. ← شرکت

- مرتضی به همراه دوستان خود یک گروه آموزشی راه‌اندازی کرده‌اند که در آن جداگانه به آموزش کنکور می‌پردازند و شهریه دریافت می‌کنند. از آنجایی که مرتضی و دوستانش تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی بوده‌اند، کلاس‌ها را در این مؤسسه خیریه و تحت نظر آن‌ها تشکیل می‌دهند. ← شخصی

- شغل خانوادگی آقای مرزبان نانوايي است. او توانست نظر عمو و عموزاده‌های خود را جلب نماید تا با همدیگر بتوانند فعالیت‌های مشترک انجام داده و با خرید مشترک و عمده آرد و راه‌اندازی فروش اینترنتی نان، به کسب‌وکار هم کمک کنند. ← تعاونی

(اقتصاد - فصل ۱ - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

شرکت‌ها دارای «هویت قانونی» هستند؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. این بدان معناست یک شرکت می‌تواند مانند انسان‌ها دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت‌ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن‌ها شکایت کند و مورد شکایت واقع شود.

* نکته: شخصیت و هویت قانونی شرکت، مجزا از تأسیس‌کنندگان آن است. ملک به نام شرکت است و از مالکیت آقای عبدلی خارج شده است.

(اقتصاد - درس ۲، ص ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۲. گزینه ۴ درست است.

الف) هدف تعاونی‌ها ← تأمین نیازمندی‌های اعضا و کمک به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها

ب) نحوه اداره تعاونی‌ها ← هر نفر یک رأی بدون توجه به میزان سرمایه

نحوه اداره شرکت‌ها ← هر فرد به اندازه مقدار سهام خود، حق رأی دارد.

پ) معایب کسب‌وکار شخصی ← مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی و دعاوی

(اقتصاد - درس ۲، ص ۱۴ تا ۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

الف) مهم‌ترین نوع شرکت‌ها، شرکت سهامی است.

پ) مالکیت نسبی سهام‌داران به اندازه سهام‌شان است و این موضوع نیازی به تأیید یا رد اعضای هیئت مدیره ندارد.

(اقتصاد - درس ۲، ص ۱۴ تا ۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

«یادگیرنده بودن» کارآفرینان به این معنا است که ایشان از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند.

(اقتصاد - درس ۱، ص ۶؛ سطح دشواری: آسان)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

- پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم (گزینه ۱)

- صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی‌ها (گزینه ۳)

- جلوگیری از ریخت و پاش (گزینه ۴)

کاهش هزینه‌ها

راه‌های دوری از وضعیت زیان

افزایش درآمد ← فراهم کردن بازار خوب برای محصول و فروش آن با قیمت مناسب (گزینه ۲)

(اقتصاد - درس ۱، ص ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی مورد نادرست:

- مورد اول: کارآفرین باید توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کارش را داشته باشد.

(اقتصاد - درس ۱ و ۲، ص ۵ و ۱۴ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

پرداخت رشوه برای راه‌اندازی کسب و کار، از مصادیق اقدامات غیرقانونی و غیرشرعی است. که پیامدهای زیر را به دنبال دارد:

- با فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند.

- از مزایای کسب درآمد حلال، محروم می‌مانند (برکت از زندگیشان دور می‌شود).

- اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند.

آقای کریمی به تنهایی کسب و کار خود را راه انداخته و به‌صورت انفرادی آن را مدیریت می‌کند تا در تصمیم‌گیری‌ها آزادی

عمل بیشتری داشته باشد؛ پس، کسب‌وکار او از نوع «شخصی» است.

(تاریخ (۳) - درس ۱ و ۲، ص ۹ و ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

۳ برابر هزینه = درآمد و هزینه - درآمد = سود

۲ هزینه = ۵۰,۰۰۰ ⇒ هزینه - ۳ هزینه = ۵۰,۰۰۰

تومان هزینه = $\frac{۵۰,۰۰۰}{۲} = ۲۵,۰۰۰$

تومان = $۲۵,۰۰۰ - (۱۰,۰۰۰ + ۱۷,۰۰۰) = ۸,۰۰۰$ (الف)

تومان = ۲۵,۰۰۰ = کل هزینه‌های تولید (ب)

ریال = ۷۵۰,۰۰۰ = تومان = ۷۵,۰۰۰ = ۳ × ۲۵,۰۰۰ = درآمد (پ)

(اقتصاد - درس ۱، ص ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

هزینه‌های سالانه: $\left\{ \begin{array}{l} \text{ریال} \rightarrow ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال} \text{ اجاره} \\ \text{ریال} \rightarrow ۲ \times ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال} \text{ خرید ماشین آلات} \\ \text{ریال} \rightarrow ۶,۰۰۰,۰۰۰ \times ۲۵ \times ۱۲ = ۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال} \text{ حقوق و دستمزد} \\ \frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \text{ ریال} \text{ خرید ماده اولیه} \end{array} \right\} ۳,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰$

* نکته: پرداخت شهریه مدرسه فرزند مدیر کارخانه، جزو هزینه‌های بنگاه محسوب نمی‌شود.

ریال = $۷ \times ۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰$ درآمد سالانه

ریال = $۵,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۴۴۰,۰۰۰,۰۰۰$ سود سالانه

(اقتصاد - درس ۱، ص ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست:

(پ) داشتن منافع مالیاتی از مزایای کسب و کارهای شخصی است.

(ت) مؤسسات غیرانتفاعی، با هدف غیر سودآور و غیر تجاری تشکیل شوند.

(اقتصاد - درس ۱ و ۲، ص ۵ و ۶ و ۱۵ و ۱۹؛ سطح دشواری: آسان)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.

(۲) انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تهران تشکیل شد.

(۴) تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس، از عوامل بیداری جامعه است و از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

شکل درست عبارت‌های نادرست:

(۱) برای بیان دیدگاه‌های خود، زبان ادبی را برمی‌گزینند.

(۲) شعر از نظر آنان بیان هنرمندانهٔ واقعیات و وسیله‌ای برای بهبود زندگی بود.

«در دورهٔ بیداری شاعران و نویسندگان مظاهر استبداد و استعمار را نقد می‌کردند و برای بیان دیدگاه خود، زبان ادبی را

برمی‌گزینند. شعر از نظر آنان بیان هنرمندانهٔ واقعیات و وسیله‌ای برای بهبود زندگی بود. در عصر بیداری، عمدهٔ فعالیت‌های

سیاسی و مطبوعاتی در تهران بود و بعد از تهران، تبریز از بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی برخوردار بود.»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۳. گزینه ۴ درست است.

بیت گزینه (۴) سروده «صبا کاشانی» است؛ اما توضیحات ذکر شده برای آن، مربوط به «نشاط اصفهانی» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت و توضیحات آن مربوط به «ادیب‌الممالک فراهانی» است.

(۲) بیت و توضیحات آن مربوط به «ایرج میرزا» است.

(۳) بیت و توضیحات آن مربوط به «عارف قزوینی» است.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در دوره ناصرالدین‌شاه، با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا، نوع ادبی نمایشنامه‌نویسی هم رواج یافت.

(۳) در دوره مشروطه، به دلیل اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر، تحقیقات ادبی و تاریخی جاذبه‌ای نداشت.

(۴) مجله «بهار» در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

- تاریخ بیداری ایرانیان اثر «ناظم‌الاسلام کرمانی» است.

- منشآت اثر «قائم‌مقام فراهانی» است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱ / علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۶. گزینه ۴ درست است.

در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) به ترتیب، واژه‌های «طایر» (به معنی پرنده)، «مخدوم» و «برید» (به معنای پیک و قاصد) در بخشی از متن برگرفته شده از «منشآت» قائم‌مقام در کتاب درسی آمده است.

توجه: در سال‌های اخیر در کنکور سراسری از دانش‌آموزان خواسته شده است که واژه‌های متن «کلیده‌ودمنه» و یا حکایت روباه از «الهی‌نامه عطار» را در ابیات بیابند. این تست نیز بر مبنای آن سؤالات و همین نگرش مطرح شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۷. گزینه ۲ درست است.

در این بیت، ضمیر «ت» مضاف‌الیه «گوش» است، اما این موضوع مربوط به قلمرو زبانی است نه ادبی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کرمان در مصراع اول به معنی «شهر کرمان» و در مصراع دوم به معنی «کرم‌ها» است. بین دو واژه جناس تام برقرار است و بررسی این موضوع، در حوزه قلمرو ادبی است.

(۳) هر بیت قافیۀ جداگانه دارد و قالب شعر مثنوی است. این موضوع در قلمرو ادبی بررسی می‌شود.

(۴) از نظر قلمرو زبانی، در عبارت «به سر بر» دو حرف اضافه برای یک متمم آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۱ درست است.

عبارت‌های «الف»، «ب» و «پ» به ترتیب، از متن‌های «قابوس‌نامه»، «لطایف‌الطوائف» و «گلستان» انتخاب شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۹. گزینه ۲ درست است.

در این بیت، فقط دو «تشبیه گسترده» به کار رفته است؛ به این ترتیب:

(۱) زلف دلبر من چو وعده او پرچین است. (مشبه: زلف / مشبه‌به: وعده او / ادات تشبیه: چو / وجه‌شبه: پرچین بودن)

(۲) زلف دلبر من چو پشت من پرشکن است. (مشبه: زلف / مشبه‌به: پشت من / ادات تشبیه: چو / وجه‌شبه: پرشکن (خمیده) بودن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر ابیات، هم «تشبیه گسترده» و هم «تشبیه بلیغ» (اضافی یا اسنادی) دیده می‌شود؛ بدین صورت:

- (۱) تشبیه گسترده: (۱) ابر سیاه چون حبشی دایه (دایه حبشی) شده است. (۲) باران چو شیر است. تشبیه بلیغ اسنادی: لاله‌ستان، کودکی به شیر (کودک شیرخوار) است.
- (۳) تشبیه گسترده: طبع چون آب
- تشبیه بلیغ اضافی: مشرب قسمت (قسمت و بهره ازی به مشرب تشبیه شده است).
- (۴) تشبیه گسترده: دیوانه‌ای همچو من
- تشبیه بلیغ اسنادی: کوه، کبک سبک‌رفتار می‌گردد. (= کوه، همچون کبک سبک‌رفتار می‌شود).
- علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط
۴۰. گزینه ۳ درست است.

بیت «ب»: تشبیه: نوبهار، باغ را چون بهشت بیاراست. (تشبیه «باغ» به «بهشت» - تشبیه گسترده) / واژه‌آرایی (تکرار): ندارد [«چون» اول به معنای «چون که، وقتی که» و حرف ربط وابسته‌ساز و «چون» دوم، به معنای «همچون، مانند» و از ادات تشبیه است و بین این دو واژه، آرایه‌ی واژه‌آرایی (تکرار) برقرار نیست. / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «ب» (۴ بار در مصراع اول)، «ن» (۵ بار در کل بیت)، «س» (۳ بار در مصراع دوم) و مصوت بلند «ا» (۴ بار در مصراع اول)

بیت «ت»: تشبیه: (۱) این جهان، باد است. (تشبیه بلیغ اسنادی) (۲) این جهان، ابر است. (تشبیه بلیغ اسنادی) / واژه‌آرایی (تکرار): ندارد [«باد» در مصراع اول به معنای «جریان هوا و باد» و در مصراع دوم، فعل دعایی به معنای «باشد» است و بین این دو واژه، آرایه‌ی واژه‌آرایی (تکرار) وجود ندارد. / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «ب» (۵ بار در کل بیت)، «س» (۳ بار در مصراع اول)، «د» (۳ بار در مصراع دوم) و مصوت بلند «ا» (۷ بار در کل بیت)

بررسی سایر ابیات:

الف) تشبیه: شاعر در قالب تشبیه مضمّر (پنهان)، «چهره خود» را - از نظر زردی - به «زر» و «اشک خود» را - از نظر سفیدی و درخشندگی - به درم (نقره) تشبیه کرده است. [وقتی چهره، زرگری کند یعنی چهره از زر انباشته‌شده و تشبیه به زر شده که از آن زر می‌ریزد و وقتی اشک، درم‌زنی می‌کند و درم می‌ریزد، یعنی اشک از درم سرشار شده و تشبیه به درم شده که از آن درم می‌ریزد. / واژه‌آرایی (تکرار): من / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «م» (۶ بار در کل بیت)، «ز» (۴ بار در مصراع دوم)، «ن» (۵ بار در کل بیت) و مصوت بلند «ی» (۶ بار در کل بیت)

پ) تشبیه: شاعر در قالب تشبیه مضمّر (پنهان)، دهان تنگ و کوچک معشوق را به هیچ (عدد صفر) تشبیه کرده است. / واژه‌آرایی: (تکرار): دل / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «د» (۶ بار در کل بیت)، «ت» (۳ بار در مصراع اول) و «ب» (۵ بار در مصراع دوم)

ث) تشبیه: جام لعل (اضافه تشبیه‌ی ← لعل (استعاره از «لب سرخ معشوق») به «جام» تشبیه شده است. / واژه‌آرایی: (تکرار): چو [در هر دو مصراع، حرف ربط وابسته‌ساز است. / تو / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «م» (۷ بار در کل بیت)، «ش» (۴ بار در کل بیت)

بیت «ج»: تشبیه: شاعر در قالب تشبیه مضمّر (پنهان)، از سویی، «خط» یار (موهای نورسته بر چهره یار) را به «سنبل» و از سوی دیگر، عارض (چهره) معشوق را به «گلستان» تشبیه کرده است. / واژه‌آرایی (تکرار): است / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «س» (۵ بار در کل بیت)، «ر» (۵ بار در کل بیت)، «ن» (۴ بار در کل بیت)، «ت» (۵ بار در کل بیت) و مصوت بلند «ا» (۴ بار در مصراع اول)

علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳ / علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار

۴۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی «تشبیه» در ابیات:

- بیت اول: خاک شور چو آب نماید. (مشبه: خاک شور / مشبه‌به: آب) [شاعر می‌گوید که تابش درفشنده هور (خورشید درخشنده) در بیابان باعث می‌شود خاک شور چون آب دیده شود - همان چیزی که از آن به «سراب» تعبیر می‌شود -]

- بیت دوم: (۱) یاقوت، حجر شد. (مشبه: یاقوت / مشبه‌به: حجر (سنگ)) (۲) بیجاده (نوعی از سنگ یاقوت)، شرر (جرقه و زبانه آتش) شد. (مشبه: بیجاده / مشبه‌به: شرر) [شاعر می‌گوید: از باده‌ای به من بده که وقتی آن را از خم (کوزه شراب) داخل قده و جام می‌ریزی، در مقایسه با سرخی و درخشندگی‌اش، یاقوت سرخ چون حجر (سنگ معمولی) بی‌ارزش می‌شود و بیجاده نیز از حرارت و گرمی آن باده، چون جرّقه و شعله آتش، گرم می‌شود!]

- بیت سوم: بوستان افروز (افروزنده بوستان = خورشید) همچو سنانِ خون آلوده شهریار است. (مشبه: بوستان افروز / مشبه‌به: سنان) [شاعر می‌گوید: بوستان افروز (خورشید) همچون سنانِ خون آلوده شهریار است که در هیجا (میدان جنگ و نبرد) می‌درخشد.]

- بیت چهارم: (۱) میغ (ابر) چون ترکی آشفته است. (مشبه: میغ / مشبه‌به: ترکی آشفته) (۲) برق، تیر است. (تشبیه بلیغ اسنادی ← مشبه: برق / مشبه‌به: تیر) (۳) رعد، کمان است. (تشبیه بلیغ اسنادی ← مشبه: رعد / مشبه‌به: کمان) [شاعر می‌گوید: «میغ (ابر)» مانند «جنگاور ترکِ آشفته‌ای» است و «برق آسمان» به منزلهٔ تیر او و «رعد آسمان» به منزلهٔ کمان برای اوست.]

- بیت پنجم: (۱) [او = معشوق] به قد (از جهت قد و قامت)، سرو است. (مشبه: او (معشوق) / مشبه‌به: سرو) / وجه‌شبه: به قد (از جهت قد و قامت) (۲) [او = معشوق] به روی (از جهت چهره و رخسار)، ماه است. (مشبه: او (معشوق) / مشبه‌به: ماه) / وجه‌شبه: به روی (از جهت چهره و رخسار زیبا) [شاعر می‌گوید: او (معشوق) از جهت قد و راستی قامت چون سرو است و از جهت روی (داشتن چهرهٔ زیبا) چون ماه است؛ ضمن این‌که در هر دو مصراع، تشبیه تفضیل (مرجح) به‌کار رفته است؛ زیرا شاعر معشوق را از سرو و ماه برتر دانسته است؛ چراکه از نظر او معشوق سروی است که قبا هم دارد و ماهی است که کلاه زیبایی هم بر سر نهاده است.]

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

- بیت اول: تشبیه گسترده: خاک شیراز چو دیبای منقش (رنگارنگ) است.
- بیت دوم: تشبیه بلیغ: ندارد. [شاعر می‌گوید: ابر آسمان گه‌گاه می‌بارد و آنچه از آن می‌بارد، آب خالص (قطرات باران) است؛ اما ابر من (استعاره از «ممدوح بخشنده و کریم شاعر»)، پیوسته و مداوم بر من می‌بارد (نثار می‌کند) و آنچه هم می‌باراند و نثار می‌کند، سیم (نقره) و زر (طلا) است؛ به عبارت ساده‌تر، «از نظر شاعر، ابر آسمان، آب ناب می‌بارد و ابر شاعر (ممدوح شاعر)، سیم و زر نثار می‌کند» و چنانکه پیداست، در این بیت، هیچ تشبیه بلیغی به‌کار نرفته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت اول: تشبیه گسترده: صد [انسان] چو مرا، دل سپردن آیین است.

بیت دوم: تشبیه بلیغ: ۱- محفل هستی (تشبیه بلیغ اضافی) ۲- خمیازه، بهار است. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۳- نفس (مجازاً «عمر») جام سحر است. (تشبیه بلیغ اسنادی) [از نظر شاعر، وجود هستی یا «دنیا» ناپایدار است و از این جهت، خمیازه‌ای که به نشانهٔ آسایش و آسودگی می‌کشیم، همچون بهار ناپایدار است و نفس (= عمر) ناپایدار ما هم همچون جام سحر است که زود خالی می‌شود (عمر چون سحرگاه زود به پایان می‌رسد).]

(۲) بیت اول: تشبیه گسترده: (۱) تو گویی (انگار) آتش هستی که جز برتری نمی‌دانی. (مشبه: [تو] / مشبه‌به: آتش) / وجه‌شبه: جز برتری ندانی (به سوی برتری و بالا حرکت کردن و میل داشتن) / ادات تشبیه: گویی) ۲- [تو] گویی ترازو هستی که جز راستی و درستی را نمی‌جویی. (مشبه: [تو] / مشبه‌به: ترازو) / وجه‌شبه: جز راستی نجویی (به سوی راستی و درستی حرکت کردن و میل داشتن) / ادات تشبیه: گویی)

بیت دوم: تشبیه بلیغ: (۱) زلف تو جیم است. (تشبیه بلیغ اسنادی) (۲) خال تو نقطهٔ آن جیم است. (تشبیه بلیغ اسنادی)

(۴) بیت اول: تشبیه گسترده: چاکرانت چو خیطاطاند.

بیت دوم: تشبیه بلیغ: گز نیزه (تشبیه بلیغ اضافی) [شاعر نیزهٔ چاکران را به گز (واحد اندازه‌گیری مسافت و اندازه تشبیه کرده که قد دشمنان ممدوح را با آن می‌پیمایند (اندازه می‌گیرند) تا به این ترتیب، قد دشمنان را با شمشیر ببرند و به تیر بدوزند!)]
ضرب‌المثل «گز نکرده بریدن» نیز - که در ادب فارسی رایج است - به معنای «پارچه را اندازه نگرفته، بریدن» است.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۱ درست است.

بیت دارای «۵» تشبیه است و در «۳» واژه، آرایهٔ تکرار دیده می‌شود؛ به این صورت: تشبیه: ۱- «قفل غم» در مصراع اول (تشبیه بلیغ اضافی) ۲- «قفل غم» در مصراع دوم (تشبیه بلیغ اضافی) ۳- «قفل رنج» در مصراع دوم (تشبیه بلیغ اضافی)

۴- در عبارت «خسرو کلید قفل غمش نام کرد» تشبیه به کار رفته؛ زیرا، مرجع ضمیر «ش» در این عبارت، همان «می» است که در مصراع دوم آمده و در اصل، عبارت مصراع اول به این شکل است: «خسرو می را کلید قفل غم دانسته» = «می» به منزله «کلید» برای قفل غم است. ۵- در عبارت «جز می برای قفل غم و رنج، کلیدی ندید» تشبیه به کار رفته است؛ زیرا، از نظر خسرو، «می» به منزله «کلید» برای قفل غم و قفل رنج است. / تکرار: در واژه‌های «کلید، قفل، غم» تکرار صورت گرفته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تشبیه: ۱- شاهد (زیبارو و معشوق) از نظر شاعر، به آب زندگی تشبیه شده و حتی بر آن ترجیح داده شده است. (تشبیه تفضیل یا مرجح) ۲- دلبر از نظر شاعر، به ماه تمام و کامل تشبیه شده و حتی بر آن ترجیح داده شده است. (تشبیه تفضیل یا مرجح) / واج‌آرایی: تکرار محسوس مصوت بلند «ی» (۵ بار در کل بیت)

۳) تشبیه: ۱- حوری = تو حور هستی. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۲- ماهی = تو ماه هستی. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۳- سروی گه آسایش = تو در هنگام آسایش و از جهت آسودگی، چون سرو هستی. (تشبیه گسترده) ۴- کبکی گه رفتار = تو در هنگام رفتن و حرکت، چون کبک هستی. (تشبیه گسترده) / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «ر» (۶ بار در کل بیت)، «س» (۳ بار در کل بیت)، «ه» / «ه» (۴ بار در کل بیت)، مصوت بلند «ی» (۴ بار در کل بیت) / تکرار: در واژه‌های «به، اندر، گه، و» تکرار صورت گرفته است.

۴) تشبیه: ۱- سبزپوشان خط (تشبیه بلیغ اضافی) ← خط معشوق (موهای نورسته بر چهره معشوق) به سبزپوشان تشبیه شده است. ۲- «سبزپوشان خط» - که بر گرد لب معشوق هستند - همچون موران (مورچه‌ها) هستند - که بر گرد جوی سلسبیل قرار دارند - (تشبیه گسترده) / واج‌آرایی: (تکرار): گرد

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳ / علوم فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

در این ابیات، مجموعاً «هشت» تشبیه به کار رفته و در «پنج» واژه نیز آرایه تکرار صورت گرفته است؛ به این ترتیب:

- تشبیه (در بیت اول): ۱- دو لب معشوق، عقیق است. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۲- دو چشم معشوق، نرگس است. (تشبیه بلیغ اسنادی) [«دو رسته (ردیف) دُر» استعاره مصرّحه از «دندان‌های سفید معشوق» است و «گل طری» نیز استعاره مصرّحه از «لپ‌ها یا گونه‌های لطیف معشوق» می‌باشد.

- تشبیه (در بیت دوم): ۱- شراب مسائل (تشبیه بلیغ اضافی) ← مسائل به شراب تشبیه شده است. ۲- گلبن علم (تشبیه بلیغ اضافی) ← علم به گلبن تشبیه شده است. ۳- رخ را لعل فام باید کرد. (مشبه: رخ / مشبه‌به: لعل / ادات تشبیه: فام (پسوند شباهت)) - تشبیه (در بیت سوم): ۱- زمان، چوگانِ گردون است. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۲- خاک (مجازاً «زمین»)، میدان است. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۳- تو گویی (انگار)، یک گردنده گوی (گویِ گردنده و چرخان) هستی. (تشبیه گسترده) [شاعر می‌گوید: زمان به منزله چوگانِ گردون است و خاک (زمین)، میدانی برای این بازی است و تو (ای انسان) در وی (بر روی زمین و این میدان)، گویی (انگار) همچون گویی (تویی) گردنده در پیش چوگانِ هستی؛ به عبارتی، برای گردون، «زمان به منزله چوگان، خاک (زمین) به منزله میدان و تو (انسان) به منزله گویِ گردنده و چرخان» به شمار می‌رود.]

- تکرار (در بیت اول): دو، عقیق، زیر، نرگس (در این چهار واژه، تکرار صورت گرفته است).

- تکرار (در بیت سوم): چوگان (در این یک واژه، تکرار صورت گرفته است) / در واژه «گویی» تکرار اتفاق نیفتاده؛ زیرا «گویی» اول، ادات تشبیه به معنای «انگار، همچون» و «گویی» دوم به معنای «گوی و توپ هستی» به کار رفته است. [در بیت دوم نیز، آرایه «تکرار» دیده نمی‌شود.]

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳ / علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

در هر کدام از ابیات «ب» و «ث»، ۲ تشبیه گسترده و ۱ تشبیه بلیغ اضافی به کار رفته است و آرایه‌های «واج‌آرایی و تکرار» نیز در هر دو بیت دیده می‌شود؛ به این شکل:

بیت «ب»: ۱- [ما] چون عرق بر روی خوبان می‌دویم. (تشبیه گسترده) ۲- ما چون کمند زلف، گستاخ بر و دوش از زیبارویان هستیم. (تشبیه گسترده) ۳- کمند زلف (تشبیه بلیغ اضافی) ← زلف به کمند تشبیه شده است. / واج‌آرایی: تکرار محسوس صامت‌های «م» (۶ بار در کل بیت) و «ب» (۳ بار در مصراع اول) / تکرار: چون [«بر» در مصراع اول به معنای «روی، بر» و در مصراع دوم به معنای «تن، سینه، آغوش و بغل» به کار رفته و دارای آرایه تکرار نیست.]

بیت «ث»: ۱- روی چو ماهت (تشبیه گسترده) ۲- جانم چو شمع در گداز بود. (تشبیه گسترده) ۳- شمع روی (تشبیه بلیغ اضافی ← روی (چهره) به شمع تشبیه شده است.) / واج آرایبی: تکرار محسوس صامت‌های «ش» (۴ بار در کل بیت)، «م» (۵ بار در کل بیت) و مصوّت بلند «ا» (۵ بار در کل بیت) / تکرار: شمع، چو، بود
بررسی آرایه‌های مورد نظر در سایر ابیات:

- بیت «الف»: ۱- عطات باد چو باران (تشبیه گسترده) ۲- دل موافق، خوید باد. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۳- نهیب، آتش باد. (تشبیه بلیغ اسنادی) ۴- جان مخالفان چون باد باشد. (تشبیه گسترده) [شاعر خطاب به ممدوحش می‌گوید: عطا و بخشش تو چون باران باشد و دل موافق و هواخواه تو چون خوید (گندم و جو نارس) است که از باران عطای تو بهره‌مند و سیراب شود؛ و نیز نهیب (فرباد) تو همچون آتشی باشد و جان مخالفان نیز همچون باد باشد.] / واج آرایبی: تکرار محسوس صامت‌های «ب» (۴ بار در کل بیت)، «ن» (۵ بار در کل بیت) و مصوّت بلند «ا» (۱۰ بار در کل بیت) / تکرار: ندارد [«باد» در مصراع اول، فعل داعی به معنای «باشد» و در مصراع دوم به معنای «باد و جریان هوا» است و دارای آرایه تکرار نیست.]

- بیت «پ»: ۱- شمشیر شعله (تشبیه بلیغ اضافی ← شعله به شمشیر تشبیه شده است.) ۲- سپاه شب (اضافه تشبیهی ← شب به سپاه تشبیه شده است.) ۳- سپاه شب چو دود بگریزد. (تشبیه گسترده) [در مصراع اول، «تشبیه گسترده» وجود ندارد؛ زیرا، «چو» در این مصراع، حرف ربط به معنای «وقتی که، هنگامی که» است و از ادات تشبیه به‌شمار نمی‌رود.] / واج آرایبی: تکرار محسوس صامت‌های «ش» (۴ بار در کل بیت)، «ب» (۶ بار در کل بیت)، «د» (۴ بار در کل بیت) / تکرار: «به»
- بیت «ت»: ۱- کمند، اژدهاگردار، در کف او پیچان است. (تشبیه گسترده ← کمند به کردار (مانند) اژدها در کف او پیچان است.) ۲- کمند پیچان در کف رادش، چون عصای موسی است - که در کف موسی به‌مار بدل گشت - (تشبیه گسترده) [«کف راد» به معنای «دست بخشنده و نثارگر» است و تشبیه بلیغ اضافی نیست.] / واج آرایبی: تکرار محسوس صامت‌های «د» (۶ بار در کل بیت)، «ر» (۶ بار در کل بیت)، «م» (۴ بار در کل بیت) و «ک» (۴ بار در کل بیت) / تکرار: «کف»
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳ / علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بیت القاکننده غم و اندوه شاعر و ناتوانی او در ترک معشوق و یا رسیدن به وصال اوست و وزن سنگین بیت نیز بیانگر همین حس و حال عاطفی و غمبار است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیت بیان‌کننده حس شادی و نشاط درونی شاعر نسبت به معشوق است و در وزنی شاد، ضربی و متناسب (مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن) سروده شده است.

(۲) بین بیان‌کننده حس شادی و نشاط درونی شاعر از وصف معشوق است و در وزنی شاد و ضربی و متناسب (مفعول مفاعلهن فاعلهن) سروده شده است.

(۳) بیت بیان‌کننده حس شادی و نشاط درونی شاعر از وصف معشوق است و وزن شاد بیت (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن) نیز با محتوای عاشقانه و حس و حال عاطفی حاکم بر بیت، کاملاً متناسب است.
(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۲۲؛ سطح دشواری: آسان)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

مضمون این بیت، بیان غم و اندوه و مصائب و مشکلات است ولی در وزنی شاد و طرب‌انگیز و نامناسب (مفعول مفاعلهن مفاعلهن فاعلهن) سروده شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فضای شعر اندوهگین و غمبار است و وزن سنگین شعر (مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن) با حس و حال حاکم بر شعر تناسب و هماهنگی دارد و فضای اندوهناک شعر را تقویت می‌کند.

(۳) بیت بیان‌کننده شادی و نشاط شاعر است و وزن شاد و طرب‌انگیز بیت (مفتعلن مفتعلن فاعلهن) نیز با این حس و حال هماهنگ است.

(۴) بیت بیان‌کننده غم و اندوه و رنج شاعر از جفای روزگار در حق خود است و وزن سنگین بیت (مفعول فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن) نیز با محتوای بیت هماهنگی و تناسب دارد و حس و حال حاکم بر شعر را بهتر القا می‌کند.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): «- / U - U / U - U - / U - -» : مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلنُ یا «- - / U - / U - - / UU - U / - مستفعلنُ مفاعلُ مستفعلنُ فَعْلُ»

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) «- - / U - / U - - / - - U / - U - -» : مفعولُ فاعلاتنُ مفعولُ فاعلاتنُ یا «- - / U - / U - - / - - U / - U - -» : مستفعلنُ فاعلنُ مستفعلنُ فاعلنُ»

(۲) «- - / U - / U - - U / U - - U / U - -» : مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ مفاعیلُ فاعلنُ (فعلون) یا «- - / UU - - / UU - - / UU - -» : مستفعلنُ مستفعلنُ مستفعلنُ مستفعلنُ»

(۳) «- / UU - - / U - U - / UU - -» : مستفعلنُ فاعلاتُ مستفعلنُ فَعْلُ یا «- / U - U - / U - U - / U - -» : مفعولُ مفاعلنُ مفاعیلُ فَعْلُ»

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی وزن مصراع‌ها:

- با کف زورآزمای پنجه نشاید فکند: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (همسان دولختی)

- دل بیمار شد از دست، رفیقان مددی: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (همسان تک پایه‌ای)

- شاد بوده‌ست از این جهان هرگز: فاعلاتن مفاعلن فَعْلُن (ناهمسان)

- گر ز آهن است نرم کند گردنش: مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلن (ناهمسان)

- ریزند خون من آخر خوبان به عربده‌جویی: مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن (همسان دولختی)

- ای بی‌نشان یار آخر چه نامی؟: مستفعلن فَعْلُ مستفعلن فَعْلُ (همسان دولختی)

- انده و اندیشه را دراز چه داری؟: مفتعلن فاعلاتُ مفتعلن فَعْلُ (ناهمسان)

- هر آن زمین که تو یک ره بر آن قدم بنهی: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن (ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

وزن مصراع: «- / UU - U - U / - - U - -» : فاعلاتن مفاعلن فَعْلُن»

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) «- / U - - / UU - U / - U - -» : مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلنُ یا «- / U - - / UU - U / - U - -» : مستفعلنُ مفاعلُ مستفعلنُ فَعْلُ (وزن ناهمسان)

(۳) «- / UU - - / - / UU - -» : مفعولُ مفاعیلنُ فَعْلُن (وزن ناهمسان) یا «- / UU - - / - / UU - -» : مستفعلنُ فَعْلُ مستفعلنُ فَعْلُ (وزن همسان دولختی) و یا «- / UU - - / - / UU - -» : فَعْلُن فَعْلُن فَعْلُن فَعْلُن (وزن همسان دولختی)

(۴) «- / U - U - / UU - -» : مفعولُ مفاعلنُ مفاعیلنُ یا «- / U - U - / UU - -» : مستفعلنُ فاعلاتُ مستفعلنُ» (وزن ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۱. گزینه ۴ درست است.

وزن مشترک ابیات «پ» و «ت»: «- / U - U / - - UU / - U - U» : مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فَعْلُن»

بررسی وزن سایر ابیات:

(الف) «- / U - U / - U - U / - U - U» : مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن»

(ب) «- / UU - - / U - U / - - UU / - U - U» : مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن»

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

وزن این بیت «- U -- / - U -- / - U -- / - U --» : مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است و نمی‌توان آن را به صورت دیگری تقسیم‌بندی هجایی کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وزن این بیت را به دو صورت «- U / - U -- / U U - U / - U -» : مستفعلن مفاعلٌ مستفعلن فعلٌ و «- U - / U - U -- / U - U -- / U - U -» : مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلٌ فاعلنٌ می‌توان تقسیم‌بندی هجایی کرد.

(۲) وزن این بیت را به دو صورت «- U / - U -- / - U / - U --» : مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن و «- U - / U - - / U - - / U - -» : مفعولٌ فاعلاتن مفعولٌ فاعلاتن می‌توان دسته‌بندی هجایی کرد.

(۴) وزن این بیت را به دو صورت «- U / U -- / U U -- / U U -- / U U --» : مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ و «- U / U -- U / U -- U / U -- U / U --» : مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فعولن می‌توان دسته‌بندی هجایی کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

در میان این ابیات، تنها بیت‌های «ب» و «ج» مفهوم مشترک و یکسان دارند.

بررسی مفهوم ابیات:

- بیت «الف»: وفاداری عاشق به معشوق [شاعر خطاب به معشوق می‌گوید: وفاداری من نسبت به تو با وفاداری و دوستی سایر مردم متفاوت است؛ دیگران وفایشان گذرا و چون آب روان، ناپایدار است در حالی که من در وفاداری ثابت‌قدم هستم و همچون ریگ جای‌گرفته در ته جوی، ثابت‌قدم و پایدار می‌مانم.]

- بیت «ب»: عشق ورزیدن به معشوق برای عاشق خوشایند و مطلوب است نه شیرینی وصال؛ بی‌توجهی عاشق به وصال و توجه صرف و مطلق او در عشق‌ورزی به معشوق

- بیت «پ»: بی‌ارزش بودن و بی‌بها گشتن سخن سخنوران در روزگار شاعر

- بیت «ت»: گله از بی‌وفایی معشوق و بدعهدی او

- بیت «ث»: سنجیده‌گویی؛ سخن‌باززش گفتن و اندیشیدن و تأمل پیش از سخن

- بیت «ج»: عشق ورزیدن به معشوق برای عاشق خوشایند و مطلوب است، نه شیرینی وصال؛ بی‌توجهی عاشق به وصال و توجه صرف و مطلق او در عشق‌ورزی به معشوق

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱ / علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: نسبتاً دشوار)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۲»: بیان ارزش و اهمیت دل و جایگاه والای آن

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) لزوم توجه به معشوق و گوش فرا دادن به شنیدن اسرار و رازهای دل او [در این بیت اشاره‌ای به ارزش دل نشده و منظور از «حدیث دل» اسرار و رازها و عوالم دل است.]

(۳) لزوم پنهان کردن اسرار دل برای در امان ماندن از آسیب و خطر

(۴) بیان ارتباط عمیق میان عاشق و معشوق که برای بیان حرف دل خود نیازی به سخن ندارند و تنها با نگاهی از حال و درون یکدیگر باخبر می‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

مفهوم مشترک دو بیت سوال و گزینه (۱): دعوت به پویایی و حرکت که باعث ارزشمندی و بزرگی می‌شود.

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۲) تواضع و فروتنی باعث ارزشمندی و رسیدن به تعالی و بزرگی است.

(۳) عاشق با دیدن معشوق از هیچ سختی و رنجی ترس ندارد.

(۴) تغییرناپذیری سرشت و ذات پدیده‌ها با وجود اتفاقات و حوادث پیش روی آن‌ها

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۱ درست است.

ترک قلیان کشیدن ← پیامد ارادی وابسته به خود کنشگر
مورد تحسین قرار گرفتن ← پیامد ارادی وابسته به دیگران
آسیب به ریه ← پیامد غیر ارادی و طبیعی
دست بلند کردن دانش‌آموز برای اجازه خواستن ← معنادار بودن کنش
مراجعه به دفترچه راهنمای کالا برای استفاده از آن ← آگاهانه بودن کنش
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۲، ص ۴، و ۵ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۳ درست است.

الف) در بسیاری از موارد آدمیان کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.
ب) این بخش از سؤال نکات ظریفی دارد که باید دقت کنید و به جزئیات پی ببرید:
ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه؛ ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل می‌کنند. افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.
پ) کوه یک پدیده طبیعی و ساختمانی اداری، پدیده‌ای اجتماعی است. انسان‌ها در ساختن پدیده‌های اجتماعی نقش دارند؛ ولی پدیده‌های طبیعی مستقل از انسان‌ها هستند. (نقطه تفاوت و افتراق) هم کوه و هم ساختمان هر دو محسوس و قابل مشاهده هستند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱ و ۲، ص ۷، ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابد.
ت) برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیشتر به واژه «دیگران» بی‌اندیشیم.
ث) فردی که در کلاس درس حضور دارد ولی بی‌توجه به اطرافینش در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان تخیل می‌کند، کنش فردی انجام داده است.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۲، ص ۱۱، ۱۲ و ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

الف) انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود. معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.
ب) با سخن گفتن، روند آگاه شدن او از جهان اطرافش سرعتی شگرف می‌یابد.
پ) وقتی زبان می‌گشاید، راه جدیدی برای ارتباط با جهان و فهم آن، پیش‌رویش باز می‌شود. از آن پس به دریافت‌های حسی خویش بسنده نمی‌کند و برای شناخت جهان اطراف خود، از دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد.
نکته: پرسش و پاسخ از دیگران، راهی است که در میان موجودات دنیا، تنها برای آدمی گشوده شده است.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

الف) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؛ مثلاً جهان متجدد براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند.
ب) جوامع غیر غربی علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند و دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند ولی جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و حیاتی را علم محسوب نمی‌کند وقتی چنین رویکردی، به جوامع غیر غربی سرایت می‌کند در این جوامع، تعاریف متفاوت و متضادی از علم رواج و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد.

پ) در دیدگاه اول دربارهٔ رابطهٔ دانش عمومی و دانش علمی، دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است و دلیل آن این است که دانش علمی تجربی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۶، ۷ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

آزادی‌های اجتماعی ← کلان و نامحسوس (ذهنی) «پ»
روستا ← خرد و عینی (محسوس) «ت»
ناوگان اتوبوس‌رانی بین‌شهری ایران ← کلان و محسوس (عینی) «الف»
تصور فرد از روز اول دانشگاه ← خرد و ذهنی «ب»
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

- دانش متخصصان ادبیات فارسی ← دانش علمی
- بخش دقیق‌تر و عمیق‌تر ذخیره دانشی ← دانش علمی
- دانشی که کمتر دربارهٔ آن می‌اندیشیم ← دانش عمومی
- آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری ایران ← دانش عمومی
- حاصل افزایش یا کاهش بی‌رویه جمعیت در یک کشور ← دانش علمی
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۴ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۴ درست است.

تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیرهٔ دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
کسی که دانش علمی دارد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند.
هر وقت در جامعه مسئلهٔ خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی دربارهٔ آن فراهم می‌گردد.
دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۴ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینهٔ درست:
به خرده فرهنگ‌های ناسازگار با فرهنگ عمومی، ضد فرهنگ می‌گویند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
در گزینهٔ (۱ و ۲) بخش اول دربارهٔ فرهنگ درست و بخش دوم دربارهٔ لایه‌های عمیق نادرست است.
در گزینهٔ (۴) بخش اول نادرست است و بخش دوم هم نادرست است.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۳ و ۴، ص ۱۹، ۲۹ و ۳۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

خانواده	تعلیم و تربیت	نهاد اجتماعی
حلقهٔ ازدواج، لباس عروس	دفتر، قلم، دانش‌آموز، کلاس	نماد
برای زندگی مشترک باید ازدواج کرد	برای داناتر شدن باید به مدرسه رفت	هنجارها
زندگی اجتماعی از تنهایی و زندگی فردی بهتر است.	دانایی از نادانی بهتر است	ارزش‌ها

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال مربوط به دیدگاه اول است که در گزینهٔ (۳) به‌درستی آمده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱ و ۴ مربوط به دیدگاه سوم است.
گزینهٔ ۲ مربوط به دیدگاه دوم است.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

در اوایل قرن بیستم عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای (موضوع) بر (روش) تأکید کردند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ و ۴ مربوط به دانش عمومی است.

گزینه ۳ دانش علمی باید از حقایق دانش عمومی دفاع کند.

(جامعه‌شناسی ۳ - درس ۱، ص ۳، ۵ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

تصور جهانی بدون کودکان کار ← ذهنی و کلان (ب)

علاقه به ساختن فیلم خاص ← نامحسوس و خرد (د)

مراقبت از اموال عمومی ← کلان و عینی (الف)

تعارف کردن به فرد سالمند هنگام سوار شدن به اتوبوس ← فردی و عیشی (ج)

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

- در یک بحران اقتصادی کشورهای صنعتی باید نفت را به گران‌ترین قیمت از کشورهای نفت‌خیز خریداری می‌کردند اما به ارزان‌ترین قیمت خریدند زیرا در کشورهای نفت‌خیز بعد ذهنی و معنایی نفت مفقود بود.

- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی به آسانی تغییر نمی‌کند و با حذف آن‌ها جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.

- استفاده نادرست از مقایسه آسیب‌های جبران‌ناپذیری دارد، یکی از استفاده‌های نادرست این است که صرفاً بر شباهت‌های پدیده‌های مورد مقایسه تأکید کنیم و تفاوت‌های آن‌ها را نادیده بگیریم.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۳۰، ۳۲، ۳۳؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۷۱. گزینه ۴ درست است.

«ما خَلَقْتُ: خلق نکرده‌ای» فعل مخاطب و منفی است. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)

«يَتَفَكَّرُونَ» فعل است که در گزینه ۳ «به صورت اسم ترجمه شده است. (در فکر ... هستند)

نکته: ضمیر متصل به «رَبِّي، رَبَّنَا، إِلَهِي، إِلَهِنَا» در حالت منادا را می‌توان ترجمه نکرد.

مثال: رَبَّنَا اِرْحَمْنَا ← پروردگارا (ای پروردگار ما) به ما رحم کن.

یا إِلَهِي اَنْصُرْنِي ← خدایا (خدای من) مرا یاری کن

(عربی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

- «تَعْلَمِينَ: می‌دانی» فعل مضارع از صیغه «مفرد مؤنث مخاطب» است و باید مفرد ترجمه شود نه جمع. (ردّ گزینه ۳)

- «هذه الأشجار: این درختان» یک ترکیب است نه جمله. (ردّ گزینه ۴)

- «نُشَاهِدُها: آن‌ها را می‌بینیم، می‌بینیم» هردو درست است.

- «قَدْ نَمَتْ: رشد کرده‌اند» ماضی نقلی است نه ساده. (ردّ گزینه ۱)

- «هذا العام: امسال» (ردّ گزینه ۳)

- «سَخَّرُجُ: خارج خواهد شد، بیرون خواهد آمد» آینده است نه مضارع. (ردّ گزینه ۳)
 * نکته (۱): ساختار [اسم اشاره + اسم دارای «ال» به شکل یک «ترکیب» ترجمه می‌شود نه «جمله».
 (مثال: هؤلاء العلماء: این دانشمندان این‌ها دانشمند هستند)
 * نکته (۲): در ساختار [فعل + ضمیر متصل] اگر مرجع ضمیر متصل قبل از فعل آمده باشد، می‌توان ضمیر را ترجمه نکرد.
 (مثال: «اشتریتُ کتاباً طلبه المعلم: کتابی را که معلّم خواسته بود (آن را خواسته بود) خریدم.»)
 (بنابراین در عبارت داده‌شده، چون مرجع ضمیر «ها»، «هذه الأشجار» قبل از فعل «نُشاهد» آمده، ضمیر «ها» در گزینه‌های «۲» و «۴» ترجمه نشده که اشکالی ندارد.)

* نکته (۳): فعل «ماضی» در ساختار [قَد + ماضی] به شکل «ماضی نقلی» ترجمه می‌شود نه «ماضی ساده».
 (مثال: قد ذهب: رفته است رفت)
 (عربی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- «تَمَتَّلِكُهَا الدَّوْلَةُ: دولت مالک آن‌هاست» (ردّ گزینه ۳)
 - «جَمِيعُ النَّاسِ: همه مردم» (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
 - «جَمِيعُ» در گزینه (۴) ترجمه نشده است.
 - «يَجِبُ عَلَيْنَا الحِيفَ: ما باید حفظ کنیم، نگهداری ... بر ما واجب است» (ردّ گزینه ۴)
 - «حَتَّى لَا تَنْضَرَّرَ: تا آسیب نبینند» (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
 * نکته: اگر «كَلَّ» یا «جَمِيعُ» قبل از اسم بود، قبل از آن ترجمه می‌شود و اگر بعدش بود، بعد از آن ترجمه می‌شود.
 مثال: «كَلَّ الآبَاءُ: همه پدران» / «الآبَاءُ كَلَّهم: پدران همگی»
 (عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

- «الشَّابُّ الجَاهِلُ: معرفه است نه نکره. (ردّ گزینه ۳)
 - «أَنَّ: که» با «إِنَّ» اشتباه نشود. (ردّ گزینه ۴)
 - «العالم الأكبر ← ترکیب وصفی: جهان بزرگ‌تر، دنیای بزرگ‌تر» (ردّ گزینه ۲)
 در گزینه «۲»، حرف «که» بعد از «این دنیایی» آمده و غلط است. ضمناً «العالم» معرفه است.
 - «جرماً صغيراً (نکره): پیکری کوچک، پیکر کوچکی، یک پیکر کوچک» (ردّ گزینه ۴)
 - «كَانَ يَزْعَمُ: گمان می‌کرد، می‌پنداشت» (ردّ گزینه ۳)
 (عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

«إِنَّمَا» در ترجمه قبل از رکن دورتر می‌آید (افتخار، فقط برای کسی است که ...)
 «إِنَّ: همانا، قطعاً» در ترجمه ابتدای جمله قرار می‌گیرد ولی «إِنَّمَا» قبل از رکن دورتر می‌آید و به اسم اول جمله نمی‌چسبد.
 (عربی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

(۱) «الظواهر: پدیده‌ها» جمع است.
 - «محاولة كثيرة: تلاش بسیاری، تلاشی بسیار» نکره است.
 (۲) «جاءت بسبع عشرة طالبة: ۱۷ دانش‌آموز را آورد» (جا: آمد / جاء ب: آورد)
 (۳) «قد أطفأ: خاموش کرده است» (ماضی نقلی است).
 (عربی (۱) - درس ۱ تا ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

- «۱۳ سؤال: ثلاثة عشر سؤالاً» تنها معدود اعداد سه تا ده به صورت جمع می‌آید. (ردّ گزینه ۲)
- «چهار درس: أربعة دروس» ردّ گزینه «۳»؛ زیرا: معدود اعداد ۳ تا ۱۰ «ال» نمی‌گیرد.
- «نمی‌دانستم: ما كنت أعرف/ لم أكن أعرف» ردّ گزینه «۴» (ماضی استمراری است).
- «پاسخ دومی: إجابة ثانيها»؛ «دومین» ترتیبی است نه اصلی. (ردّ گزینه ۲)
(عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

ترجمه متن:

گلی با خودش گفت: من گلی در کشتزار گل‌ها هستم. دیدن زیبایی من در میان بقیه گل‌ها غیر ممکن است. فرشته‌ای آنچه را که او به آن فکر می‌کرد شنید و به او گفت: اما تو بسیار زیبا هستی. (گل) جواب داد: می‌خواهم که تنها باشم. برای اینکه (فرشته) هیچ شکایت دیگری را نشنود، او را برداشت و به یکی از میادین در شهر برد. چند روز بعد، شهردار همراه با باغبان برای انجام برخی تغییرات به میدان رفت و گفت: هیچ چیز مهمی اینجا نیست. زمین را بکن و شمعدانی بکار. گل فریاد زد: لحظه‌ای درنگ کن، اگر آن کار را انجام دهی، من را خواهی کشت. به او پاسخ داد: اگر اینجا گل‌های دیگری مانند تو وجود داشت، قطعاً قادر بر ساختن مکانی زیبا بودیم. اما در اینجا اطراف ما، هیچ شکوفه بهاری نیست و تو به تنهایی نمی‌توانی یک باغ تشکیل دهی. پس به باغبان دستور داد که گل را بچیند و این چنین زندگی گل پایان یافت.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

خطای بزرگ گل «این بود که جایگاه بزرگ خود را در کشتزار نمی‌دانست».
ترجمه سایر عبارات:

- (۱) این بود که آرزو می‌کرد زیبایی گل‌های دیگر کنارش دیده شود. (دیدن زیبایی خودش بود نه سایر گل‌ها)
(۲) تحقیر سایر گل‌های موجود در کنارش بود. (گل‌ها را تحقیر نکرد)
(۴) وجودش بین گل‌های زیبا در کشتزار بود. (این اشتباه گل نبود)
(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۱ درست است.

گزینه (۱): از کار گل می‌فهمیم که «تنهایی مثل خوشبختی است، منبع آن ما هستیم نه دیگری.» نادرست است و ارتباطی به متن ندارد.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۲) گاهی خود دوستی ما را فریب می‌دهد.
(۳) قفس غرور فقط صاحبش را در بر می‌گیرد.
(۴) غرور وقتی حمله می‌کند، چراغ عقل را خاموش می‌کند.
(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

بدبختی از خودپرستی نشأت می‌گیرد.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) انسان قدرتمند با غرور ضعیف می‌شود.
(۲) زندگی، خود حقیقت انسان را آشکار می‌کند!
(۴) خوشحالی دوام ندارد. (بی‌ارتباط است)
(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۱. گزینه ۳ درست است.

«نبات» مفرد مذکر است نه مؤنث و «ت» بیانگر مؤنث بودن آن نیست.
(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

حرکت حرف نون در پایان اعداد ۲۰ تا ۹۰ همواره فتحه است؛ پس «العشرین» درست است. (عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

«خَمْسین» از اعداد عقود است که حرکت «ن» همواره در آن مفتوح «ـَ» است نه کسره «ـِ» بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَا عِی» در اصل «لَا عِیْن» بوده که به دلیل مضاف شدن نون آن حذف شده است.

(۳) «الکثیرة» در این جمله صفت و «أنعم» جمع مکسر است

(۴) با برداشتن «بین» از انتهای «مَساکین» یک اسم کامل باقی نمی‌ماند؛ پس این اسم، یک جمع مکسر است. (عربی (۱) - درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

صورت سؤال مضاف‌الیه را می‌خواهد که مضاف شده باشد.

در این گزینه، در گروه اسمی «أغصان شجرات حدیقتا»، «شجرات» برای «أغصان» مضاف‌الیه و برای «حدیقة» مضاف است، ضمناً «حدیقة» برای «شجرات» مضاف‌الیه و برای ضمیر «نا» مضاف است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «جمع النَّاس» یک ترکیب اضافی است نه گروه اسمی و در آن «النَّاس» تنها برای «جمع» مضاف‌الیه است.

(۳) «أُمُورِ الْفَرْدِیَّة» یک ترکیب «وصفی - اضافی» است که در آن ضمیر «ی» تنها برای «أُمُور» مضاف‌الیه است و برای اسم «الْفَرْدِیَّة» نمی‌تواند مضاف باشد؛ چون «الْفَرْدِیَّة» صفت است.

(۴) «اهتمام الإنسان» یک ترکیب اضافی است نه گروه اسمی و در آن «الإنسان» تنها برای «اهتمام» مضاف‌الیه است و پس از آن حرف جر «ب» آمده و نمی‌تواند برای آن مضاف باشد؛ زیرا مضاف‌الیه باید اسم باشد نه حرف.

* نکته: اگر چند اسم در قالب یک «گروه اسمی» به یکدیگر اضافه شوند، در این حالت یک اسم از میان آن‌ها می‌تواند برای اسم بعد از خود «مُضاف» باشد؛ درحالی‌که برای اسم قبل از خود «مُضاف‌الیه» است.

(مثال: «شاهدتُ أوراق امتحان صفّ صدیقی: برگه‌های امتحانِ کلاسِ دوستم را دیدم.»)

در جمله بالا، «امتحان» برای «أوراق» مضاف‌الیه و برای «صفّ» مضاف است که این ساختار تا «صدیق» ادامه دارد. (عربی (۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

(۱) «أعمدة» جمع «عمود» است و معدود پس از ۳ تا ۱۰ به صورت جمع می‌آید.

(۲) یکان باید قبل از دهگان بیاید. (خمس و سبعون شجرة)

(۳) «شجرتین» مثنی مونث است و عدد نیز باید به صورت «إثنتین» بیاید.

(۴) «فلاحین» جمع آمده که غلط است و معدود پس از ۱۲ به صورت مفرد می‌آید. (فلاحاً) (عربی (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.

ویژگی‌های رویدادهای تاریخ:

(الف) دور از دسترس‌اند (رد گزینه ۴) قابل مشاهده نیستند (رد گزینه ۲) و نمی‌توان آن‌ها را به‌طور مستقیم درک کرد، بلکه آن‌ها را باید با استفاده از شواهد و مدارک شناخت؛

(ب) تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند؛ (رد گزینه ۱)

(پ) مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

(تاریخ (۱) - درس ۱، ص ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی کامل مراحل پژوهش تاریخ:

- ۱) انتخاب موضوع ← باید تازه و غیر تکراری، دارای اثر و فایده و دارای منابع و اطلاعات باشد.
- ۲) تدوین پرسش‌های تحقیق ← تعیین هدف پژوهش، مانع از بیراهه رفتن، بررسی علت‌ها، زمینه‌ها و آثار و نتایج
- ۳) شناسایی منابع ← میزان اعتبار، دقت و صحت در این مرحله ارزیابی می‌شود. در این مرحله گرایش‌های دینی، اجتماعی یا سیاسی نویسندگان همچنین اصالت سند و جعلی بودن ارزیابی می‌شود.
- ۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات ← اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق در این مرحله از منابع و اسناد تاریخی استخراج می‌کنند.
- ۵) تحلیل و تفسیر اطلاعات ← شباهت کار مورخ به کارآگاهان پلیس، هر دو، به دنبال شواهد و مدارک هستند.
- ۶) گزارش یافته‌های پژوهش ← در این مرحله پژوهشگر نتایج و یافته‌های تحقیق را استخراج و در قالب گزارش علمی ارائه می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) انتخاب موضوع پیش از مرحله شناسایی منابع است.

۳) مرحله استخراج مطالب بعد از بررسی گرایش سیاسی و اجتماعی است.

۴) گزارش یافته‌ها بعد از تحلیل و تفسیر اطلاعات صورت می‌گیرد.

(تاریخ (۱) - درس ۱، ص ۶ تا ۸؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

۸۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی ترتیب زمانی موارد مطرح‌شده:

الف) در بین‌النهرین به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.

ب) رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیق نداشتند؛ به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.

ت) در سال ۵۲۵ م یعنی دو قرن بعد از رسمیت مسیحیت در روم، تولد حضرت مسیح به‌عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان تعیین شد.

پ) گاه‌شماری هجری قمری که تقویم رایج بیشتر کشورهای اسلامی به‌شمار می‌رود، پس از هجرت حضرت رسول (۶۲۲ م) از مکه به مدینه شکل گرفت. سال

(تاریخ (۱) - درس ۲، ص ۱۳ و ۱۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به‌صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی و یا بروز پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زمین‌لرزه، از دل زمین نمایان شده، نظر باستان‌شناسان را به خود جلب کرده‌اند.

ب) باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند.

پ) حفاری، یکی از مراحل حساس باستان‌شناسی است و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

ت) باستان‌شناسان برای کشف آثار باستانی و تاریخی، علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی، سفرنامه‌ها و ...، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای مانند پهپادها، رادارها، عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای، روش‌های الکترومغناطیسی و سامانه اطلاعات جغرافیایی، که قابلیت زیادی در نقشه‌برداری، کشف و بازسازی دقیق محوطه‌ها و آثار باستانی دارند، استفاده می‌کنند.

(تاریخ (۱) - درس ۳، ص ۲۴ و ۲۵ و ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۰. گزینه ۱ درست است.

الف) دوره گردآوری خوراک: این شیوه از زندگی، تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود.

به‌تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

ب) دوره تولید خوراک: در فاصله ۱۲۰۰۰ تا ۶۵۰۰ سال پیش (عصر نوسنگی) کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت.

در عصر نوسنگی، انسان فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۰ و ۳۲ و ۳۳)

۹۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) قانون نامهٔ حمورابی نخستین سند قانون گذاری جهان به شمار می‌رود. این قانون نامه، مجموعه‌ای از قوانین مربوط به زراعت، آبیاری، کشتیرانی، ارث و ازدواج است.

ب) صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.

پ) پس از ضعف و زوال حکومت بابل قدیم، آشوریان که قومی جنگجو در شمال بین‌النهرین بودند، به قدرت رسیدند.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۶ و ۳۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح عبارت‌های نادرست:

الف) میرزا محمد جعفر خورموجی مؤلف عصر ناصری نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

پ) خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه به حقیقت نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق گویی را نکوهش کرد.

(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۳ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، در کنار رشد بالای مراکز انتشاراتی، نشریات عمومی و تخصصی نیز از تنوع و عمق بسیار بالا برخوردار شدند.

توضیح عبارت‌های نادرست:

الف) پس از قاجار و در دوره‌های بعد در مجموع نشریات توسعه و تنوع فراوانی یافتند و مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی شروع به انتشار کردند.

ب) پس از پیروزی انقلاب مشروطه، نشریات رشد سریعی پیدا کردند.

(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) در عصر کریم خان نقاشان، به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند.

ب) در دوره نادر شهر اصفهان بازسازی شد.

پ) پس از فتوحات نادر در هند، ورود هنرمندان و صنعتگران هندی، موجب تلفیق هنر ایرانی و هندی شد.

ت) در دوره زند، نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه فرنگی معروف بود.

(تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۵. گزینه ۴ درست است.

ترتیب زمانی وقایع:

الف) در سال ۱۶۸۸م، در ستیز دوباره مجلس و پادشاه انگلستان، مجلس پیروز شد. این اتفاق در تاریخ انگلستان به انقلاب باشکوه شهرت دارد.

پ) در ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ مردم اغلب بینوا و خشمگین پاریس با حمله به زندان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند.

ت) در سال ۱۷۹۹ م، ناپلئون بناپارت با اجرای یک کودتا به قدرت دست یافت.

ب) در سال ۱۸۵۷ م، پس از سرکوب شورش سربازان هندی، دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکه انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

(تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۲۵ و ۲۶ و ۲۹؛ سطح دشواری: دشوار)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۲ درست است.

پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود، که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان‌ساخت باشد.

دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان (جغرافیای ایران - درس ۱، ص ۴ و ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد درست:

(ب) سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی با مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

(ت) سؤال چطور، به بررسی تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد «زمینه‌های به‌وجود آورنده این پدیده چیست؟»
بررسی موارد نادرست:

(الف) سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.

(پ) سؤال چه چیز، برماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد.

نکات تکمیلی:

- سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد.

- سؤال چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.

(جغرافیای ایران - درس ۲، ص ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۹۸. گزینه ۲ درست است.

محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و محیط انسانی به‌وجود می‌آید.

(جغرافیای ایران - درس ۱، ص ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- گام چهارم: پردازش اطلاعات ← پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات، مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می‌شود. «الف»

- گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات ← جغرافی دانان برای مطالعه و پاسخگویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارند. آن‌ها تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به‌دست آورند. «ب»

- گام دوم: تدوین فرضیه ← فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا، فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود، جهت می‌دهد. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است. «پ»

(جغرافیای ایران - درس ۲، ص ۱۰ تا ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

در بخش «الف» دریای عمان امکان دسترسی به آب‌های آزاد را دارد که امکان دسترسی به خطوط دریایی و روابط بازرگانی را فراهم کرده و در بخش «ب» دریای خزر موقعیت نسبی ممتازی برای ایران ایجاد کرده است.
بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) به ارزش‌های فرهنگی در هیچ‌کدام از عبارات اشاره نشده است.

(۲) دریای خزر محصور در خشکی است و به آب‌های آزاد دسترسی ندارد.

(۴) هر دو متن به موقعیت نسبی این نواحی اشاره می‌کند و موقعیت ریاضی را با توجه به طول و عرض جغرافیایی محاسبه می‌کنند که در اینجا هیچ اشاره‌ای به آن‌ها نشده است.

(جغرافیای ایران - درس ۳، ص ۱۷ تا ۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

هر پدیده در روی زمین دارای موقعیت ریاضی است که این موقعیت فقط به آن پدیده تعلق دارد؛ و همه پدیده‌ها موقعیت نسبی دارند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) موارد جابه‌جا نوشته شده است.

(۲ و ۳) مرز مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.

(جغرافیای ایران - درس ۳، ص ۱۴ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

در کشورهای نواحی آسیا و آفریقا، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر بوده است.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) وابستگی و همکاری در روستاها بیشتر است.

(۲) مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر با روستا، فعالیت اقتصادی است.

(۳) شهرها فضاهای فشرده‌تر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر دارند.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

منطقه مادرشهری حاصل گسترش یک مادرشهر و حومه‌های آن است.

گسترش مگالاپلیس یا منطقه ابرشهری حاصل گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر و پیوند آن‌ها است.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۱۳ و ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت نادرست:

یکی از مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع، استفاده از درآمد نفتی و اختصاص بیشترین سرمایه‌گذاری و توسعه کارخانه‌ها و تجهیزات و زیرساخت‌ها به شهرها توسط دولت‌ها بود.

(جغرافیا (۳) - درس ۱، ص ۱۹ و ۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

زیرا درست اندیشیدن (به‌عنوان علت) باعث می‌شود خطاهای ذهن (به‌عنوان معلول) تشخیص داده شود.

(منطق - درس ۱، ص ۳ و ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

- هر مفهومی نیازمند تعریف و هر گزاره‌ای نیازمند استدلال نیست. (ردّ گزینه ۱)

- اگر چه منطق وسیله رسیدن به حقیقت است ولی اینگونه نیست که اگر کسی آن را نیاموزد الزاماً نسبت به معلومات خود - یقینی حاصل نمی‌کند. (ردّ گزینه ۲)

- یقین بر استدلال استوار است نه استدلال بر یقین. (ردّ گزینه ۳)

(منطق - درس ۱، ص ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

گزینه پاسخ: تصدیق است و بیان می کند «تو روزی از کوچه های باران خواهی آمد» که در آن نسبت دادن چیزی به چیزی دیده می شود. (روزی از کوچه های باران آمدن به تو نسبت داده شده است) و نیز این گزاره توانمندی درستی یا نادرستی دارد و می توان حکمی درباره آن داد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه های ۴ و ۲ گزاره ای انشایی اند و قابلیت صدق و کذب ندارد.

۳) یک تصور است و در آن نه حکمی داده شده و نه نسبت چیزی به چیزی دیده می شود.

(منطق - درس ۱، ص ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

به این سبب نادرست است که توجه به الفاظ در منطق از نظر انتقال معانی است و در صورتی که اندیشیدن بر معانی تکیه نداشت دیگر پرداختن به الفاظ در منطق ضروری نبود.

(منطق - درس ۲، ص ۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

از آن جهت دلالت التزامی است که بر معنایی بیرون دلالت دارد و بیانگر آن است که توجهی به ما بنما و راه و رسم موفقیت خود را به ما بازگو تا چون تو موفق شویم.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) دست در دست هم نهادن به مهر به معنای همدلی و همراهی مردم با یکدیگر است و بیانگر «دلالت التزامی» است. (ردّ گزینه ۲)

۳) با دست شکسته نمی توان باری کشید بیانگر «دلالت مطابقه» است. (ردّ گزینه ۳)

۴) دست اندر دامن ساقی سیمین ساق داشتن می تواند طلب باده از ساقی باشد. (دلالت التزامی) و یا دست در دامن یار داشتن

(دلالت مطابقه) (ردّ گزینه ۴)

(منطق - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

زیرا گل می تواند گل خوانده شود و گل می تواند گل خوانده شود.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) امکان مغالطه اشتراک لفظ می رود.

۲) در گزینه ۲ امکان مغالطه اشتراک لفظ هست. (اشتراک حرف با به معنای علی رغم و با به معنای در صورت)

۴) مغالطه ای دیده نمی شود.

(منطق - درس ۲، ص ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

گزینه پاسخ: نمی تواند مغالطه توسل به معنای ظاهر باشد؛ زیرا، جای دلالتی عوض نشده است و سرگرم شدن می تواند به معنای گرفتار شدن در کاری باشد که دلالت التزامی موجود در آن به همان معنای گرفتاری است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) زیر پای کسی پوست خربزه گذاشتن به معنای اغفال و فریب دیگری است (دلالت التزامی) که در این جا مخاطب معنای ظاهر را (دلالت مطابقه) را در نظر داشته است.

۲) با یک دست دو هندوانه برداشتن به معنای آن است که نمی توان همزمان دو کار انجام داد (دلالت التزامی) که مخاطب معنای ظاهر را در نظر داشته است.

۴) مراد از سگی که واقواق می کند پاچه نمی گیرد آن است که آدمی که مرتب تهدید می کند و هیاهو می سازد اهل عمل نیست و گرنه به جای هیاهو عمل می کرد (دلالت التزامی) که مخاطب معنای ظاهر را دریافته است.

(منطق - درس ۲ - ص ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

مغایرت وجود و ماهیت در دنیای ذهن اتفاق می افتد و گرنه ما در دنیای بیرون با یک واقعیت بیشتر روبه رو نیستیم و اگرچه وجود بر ماهیت حمل می گردد، مانند انسان هست اما این دو در عالم بیرون یک حقیقت اند (ردّ گزینه های ۳ و ۲) وجود جزو ماهیت نیست که به محض تصور هر ماهیتی آن ماهیت تحقق یابد. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

اگر وجود عین ماهیت باشد و یا جزو آن باشد به محض تصور باید در دنیای بیرون تحقق یابد. همان‌طور که وقتی آهن را تصور می‌کنیم جسم و فلز است پس باید موجود نیز باشد. در این حالت حمل عدم بر آن غیرممکن است؛ زیرا نمی‌توان ماهیت را از ماهیت یا جزئی از ماهیت را از ماهیت گرفت. به‌عنوان مثال نمی‌توان گفت آهن، آهن نیست و یا فلز را از آهن جدا کرد. (ردّ گزینه ۱)

اگر وجود عین ماهیت یا جزو ماهیت آهن باشد دوگانگی بین آن‌ها نیست. (ردّ گزینه ۳)
در این حالت حمل وجود بر آهن نیازمند دلیل نخواهد بود همان‌طور که حمل فلز بر آهن نیازمند دلیل نیست؛ زیرا، ذاتی آن بوده و جزو ماهیت آن است. (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

گزینه پاسخ: انسان و نویسنده دو مفهوم متفاوت به لحاظ معنایی هستند ولی در عالم بیرون این دو مفهوم یکی هستند و غیر از انسان هیچ موجودی نویسنده نیست.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) گزاره انسان، انسان است گزاره‌ای است که در آن موضوع و محمول از جهت ذهنی یکی هستند و در حقیقت گزاره‌ای است میان تهی است؛ زیرا محمول همان موضوع است (ردّ گزینه ۲)
۳ و ۴) در گزاره دنیا؛ زیبا است و فلز در حرارت منبسط می‌شود دو مفهوم متفاوت از جهت وجودی داریم و از جهت ذهنی نیز موضوع و محمول با یکدیگر متفاوت‌اند. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)
(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۴ و ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

گزینه پاسخ: کودک با درک تفاوت وجود و ماهیت در ذهن، چیستی و ماهیت آن برایش مجهول است.
(۱) هنگامی که کودک می‌پرسد این چیست؟ پرسش او را نمی‌توان یک پرسش فلسفی دانست؛ زیرا موضوع فلسفه بحث از وجود است. (ردّ گزینه ۱)
(۲) با این پرسش، ماهیت برای کودک مجهول است (ردّ گزینه ۲)
(۳) او در دنیای بیرون یک چیز بیشتر نمی‌بیند و این دوگانگی در ذهن او پدید می‌آید. (ردّ گزینه ۳)
(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

گزینه پاسخ: توماس اکوئیناس و ابن سینا از این اصل در اثبات وجود خدا استفاده کردند و مبنای برهان فارابی در اثبات وجود خدا این اصل نبود و از چیزی دیگری (تقدم علت بر معلول) استفاده کرد.
(فلسفه (۲) - درس ۱، ص ۶ و ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

اگر عدم برای «الف» که ذاتا ممکن است به واسطه امری خارج از ذهن از ذاتش ضرورت شود، در این صورت «الف» ممتنع الوجود (ممتنع الوجود بالغير) خواهد بود؛ زیرا، امتناع وجودش نه از ناحیه خود که از ناحیه غیر خود است. چیزی که در عدم است نمی‌تواند واجب الوجود بالذات یا واجب الوجود بالغير باشد. (ردّ گزینه‌های ۳ و ۲) با توجه به فرض که در مسئله برقرار است «الف» ممتنع الوجود بالغير است و اگر چه رابطه ممتنع الوجود بالغير و ممکن الوجود بالذات رابطه عموم و خصوص مطلق است
گزینه «۱» گزینه مناسب‌تری نسبت به ممکن الوجود بالذات است. (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

گزینه پاسخ: ممکن الوجود وقتی علت آن موجود باشد رابطه امکانی‌اش به رابطه ضروری بدل می‌شود و واجب الوجود بالغير می‌گردد.
(۲) ممکن الوجود، امکان را از ناحیه خود دارد و نه غیر، چرا که ذاتا ممکن است (ردّ گزینه ۲)
(۳) تمام مفاهیم ماهوی ذاتا ممکن الوجود بالذات نیستند و می‌توان آن‌ها را ممتنع الوجود دانست. (ردّ گزینه ۳)
(۴) برای موجود شدن نیازمند علت است و نه حالت امکانی (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

عبارت سؤال: حمل ممکن بر انسان یک حمل ضروری است و حمل دارای پدر بر انسان یک حمل امکانی است. حمل نامی بر گیاه، یک حمل ضروری است؛ زیرا نامی ذاتی گیاه و هر موجود زنده است. حمل توپ بر گرد، یک حمل امکانی است؛ زیرا گرد می تواند توپ باشد یا نباشد.

(۱) حمل سبز بر درخت یک حمل «امکانی» است و حمل شکل بر دایره یک حمل «ضروری» است. (ردّ گزینه ۱)

(۲) حمل سیاه بر انسان یک حمل «امکانی» و حمل جسم بر انسان یک حمل ضروری است. (ردّ گزینه ۲)

(۴) حمل مثلث بر شکل یک حمل «امکانی» و حمل دارای اضلاع بر مثلث نیز یک حمل «ضروری» است. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۲) - درس ۲، ص ۱۰ و ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

روان شناسی

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

دانشمندان سعی می کنند در توصیف پدیده ها دقیق و بی طرف باشند، اما همیشه در این کار به طور کامل موفق نیستند و غالباً تحت تأثیر برخی عوامل قرار می گیرند؛ که عوامل مربوط به گزینه (۱) درست است. این عوامل بر مشاهده و دقت دانشمندان تأثیر جدی می گذارد.

(درس ۱، ص ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

هر نظریه علمی، خود بر نظریه ها و مبانی غیر تجربی، یعنی سه حیطة دیگر کسب آگاهی و معرفت تکیه دارد. بررسی سایر گزینه ها:

(۱) موضوع علم تجربی امور محسوس است و در حیطة امور نامحسوس کاربرد ندارد.

(۲) روش های علم تجربی دقیق و قابل اندازه گیری هستند.

(۴) مشاهده، رکن اساسی و خاص، روش تجربی است.

(درس ۱، ص ۱۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

به طور کلی می توان گفت در تبیین پدیده های انسانی با محدودیت مواجه هستیم و نمی توانیم پاسخ بسیاری از پرسش های بشر را به درستی بدهیم. رسیدن به یافته های یکسان در روان شناسی بر خلاف علم فیزیک، شیمی و ریاضی و ... کار بسیار دشواری است محدودیت روش علمی در تبیین پدیده های انسانی وجود دارد.

(درس ۱، ص ۱۹ و ۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

مجموعه منسجم از اصول و قوانین علمی، نظریه است نه فرضیه؛ زیرا فرضیه پاسخی خردمندانه و سنجیده است که به مسائل علمی داده می شود.

(درس ۱، ص ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

برای انجام یک آزمایش صحیح و سهولت در اندازه گیری، باید متغیرهای مورد نظر به صورت عملیاتی تعریف شوند، منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر مورد نظر، باید به صورت دقیق، شفاف و قابل اندازه گیری، تعریف شود.

(درس ۱، ص ۱۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

تا زمانی که عبارت «پاداش دادن در مقابل یک رفتار، در تکرار آن رفتار مؤثر است» به شکل تجربی بررسی و تأیید نشده باشد، یک فرضیه است. اما بعد از اینکه به صورت تجربی بررسی و تأیید شد، به یک اصل یا قانون علمی تبدیل می شود.

(درس ۱، ص ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

- قطعاً بررسی عملکرد رانندگان در رعایت علائم راهنمایی و رانندگی از طریق مصاحبه، مشاهده و پرسش‌نامه امکان‌پذیر نیست و گرفتن «آزمون» راهنمایی و رانندگی مناسب‌ترین روش است.
  - توصیف واکنش بیماران ضداجتماعی بعد از دریافت مشاوره فقط از طریق «مشاهده طبیعی رفتار» اتفاق می‌افتد.
  - بررسی تعامل رفتار، به وسیله «مشاهده» امکان‌پذیر است.
  - بررسی تجارب مفید شهروندان یک جامعه از طریق «مصاحبه» با آنان، امکان‌پذیر است.
- (درس ۱، ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

- ساخت آزمون در علوم انسانی بسیار دشوار است؛ زیرا باید به‌گونه‌ای ساخته شود که دقیقاً همان موضوعی که مدنظر است را اندازه بگیرد. و همین‌طور باید در اجراهای متعدد نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند.
- (درس ۱، ص ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

- فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه «تفکر» نام دارد.
  - دریافت و فهم بیشتر اطلاعات به معنی «پردازش» است؛ که اگر بر اساس ویژگی‌های حسی و کیفی باشد، «پردازش مفهومی» است.
- (درس ۱، ص ۲۱ و ۲۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

- سومین هدف محقق، پیش‌بینی است که مربوط به آینده و وضعیت افراد مبتلا به فرسودگی شغلی می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توصیف ← هدف اول

(۲) تبیین ← هدف دوم

(۳) کنترل ← هدف چهارم

(درس ۱، ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

- انسان‌ها می‌توانند با استفاده از اطلاعات خام موجود در حافظه، استنباط‌های زیادی داشته باشند و به مراتب بالاتر شناخت دست یابند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) احساس

(۳) توجه

(۴) ادراک

(درس ۱، ص ۲۱؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت سوم؛ شناخت شکل گرفته در صورتی که در اثر پردازش مفهومی باشد، پایدارتر است.

عبارت چهارم؛ استدلال جزو شناخت عالی و حافظه جزو شناخت پایه است.

(درس ۱، ص ۲۱ تا ۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- انتخاب براساس بزرگی یا اندازه ← ادراکی

- انتخاب براساس طعم و مزه ← مفهومی

- انتخاب براساس دوام ← مفهومی

- انتخاب بر اساس هزینه ← مفهومی

(درس ۱، ص ۲۲ تا ۲۳؛ سطح دشواری: دشوار)

این پردازش‌ها علاوه بر ویژگی‌های حسی، تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی نیز قرار دارند.

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

- عبارت کلیدی در این سؤال، ارائه دلیل برای وقوع پدیده‌ها به معنی توضیح چرایی یا علت اتفاق افتادن و یا تبیین پدیده‌ها است.
  - در عبارت دوم منظور از بیان علت و معلولی، بیان چرایی اتفاق افتادن پدیده‌ها یعنی تبیین آن‌ها است.
  - بیان نحوه رفتار به معنی بیان چیستی یا توصیف رفتار مورد نظر است. (یعنی بیان ویژگی‌ها)
  - در عبارت آخر بیان ویژگی‌های پدیده‌ها (ویژگی ماده شیمیایی) نشانه «توصیف» آن پدیده است.
- (درس ۱، ص ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

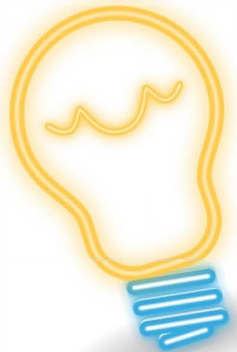
- هر سه گزینه ۱، ۳ و ۴ رفتار هستند؛ زیرا قابل مشاهده مستقیم می‌باشند، اما گزینه ۲ شناخت است؛ زیرا از نتایج آن قابل استنباط است. به این صورت که عشق ورزیدن قابل مشاهده مستقیم نیست و شناخت محسوب می‌شود.
- (درس ۱، ص ۲۰ و ۲۱؛ سطح دشواری: دشوار)

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

زیبختار

join us ...

